

Nr. 228

Cena numeru
20 gr.

Cena prenumeraty
w Łodzi:

Kies. z dod. ilust. 4,20 gr.
Dla rob. 2,70 gr.
Genos. do dom. 2,70 gr.
Z przes. poczt.
Kies. z dod. ilust. 4,20 gr.
Dla rob. 2,70 gr.
Genos. do dom. 2,70 gr.

Należność pocztowa
opłacona ryczałtem

XXIX r.
istnienia.

Redakcja i Administracja

w ŁODZI.

Al. Kościuszki 41

TELEFON 28.

Konto P.K.O. 60594.

Red. przyjmuje od 11—12

Art. i listów anonimowych
nie umieszcza się.

Łódź.

ROZWÓJ

DZIENNIK NIEZALEZNY OD ZADNEJ PARTJI.

Piątek dnia 20 sierpnia 1926 r.

Nowy projekt reorganizacji Rady Ligi Narodów

Polska i Hiszpania mają otrzymać miejsce niestałe na 5 lat

Berlin, 19 8. (pat)

Według informacji „Deutsche Allgemeine Zeitung“ z Genewy, dwie delegacje zasiadające w komisji dla reorganizacji Rady Ligi, a mianowicie polska i hiszpańska, miały podobno w ostatniej chwili wysunąć projekt przyznania delegatom swym do Rady miejsca niestałego na okres pięcioletni. W związku z tem musiano anulować wniosek poprzedni, w myśl którego plenum zgromadzenia Rady przysługuje prawo odwoływania każdego z pośród członków niestałych tejże Rady. Wobec wybieralności członków Rady niestałych poraz wtóry po upływie czasu sokresu mandatowego, członkowie ci korzystaliby faktycznie z praw członków stałych.

gdyż mogliby po upływie 5 lat być powtórnie wybierani.

Londyn, 19 8. (pat)

Wpływowe koła w Londynie wyrażają obawę, że obstawanie Hiszpanji przy żądaniu otrzymania stałego miejsca w Radzie Ligi wzmocni stanowisko Polski, wobec czego należy się obawiać powstania ponownej różnicy zdań między Francją a Niemcami.

Balkany stają się rozumniejsze.

Układ grecko-jugosłowiański — dziełem dyplomacji włoskiej.
Optymizm prasy francuskiej

Wiedeń, 19 8. (pat)

„Neue Freie Presse“ donosi z Rzymu: Przypisują tu dyplomacji włoskiej zasługę w sprawie dojścia do skutku grecko-jugosłowiańskiego układu przyjaźni. Wizyty, które złożyli Nincicz i Rufos w Rzymie, oraz konferencje, które Grandi odbył w Gene-

wie z ministrami Spraw Zagranicznych Jugosławii i Grecji, dały Włochom sposobność do spełnienia cennego pośrednictwa.

Paryż, 19 8. (pat)

„Petit Journal“ określa traktat przyjaźni, podpisany między Grecją a Jugosławiją jako wydarzenie niezwykle doniosłe, które zbliży Grecję do Małej Ententy i stanowiąc ważny etap na drodze do bałkańskiego paktu bezpieczeństwa. Rząd Pangaioasa — pisze dziennik — zdaje się orjentować w kierunku polityki bardziej roztropnej.

„Le Gaulois“ pisze w tej sprawie: Zdaje się, że Balkany stają się rozumniejsze: układ grecko-jugosłowiański jest tego znamienym objawem, a jednocześnie korzystnym wydarzeniem, które zabezpiecza półwysep bałkański przed niespodziankami i ewentualnymi konfliktami, oraz skłania Bułgarię do spokoju. Zdaniem dziennika jest rzeczą prawdopodobną, że rokowania francusko-jugosłowiańskie doprowadzą do pomyselnego wyniku.

Zdaniem „Homme Libre“ jedna z największych chmur, która zaciemniała horyzont bałkański, rozwiała się, kładąc kres bardzo drażliwej sytuacji, jaka trwała od maja 1924 roku.

Echa listu Clemenceau'a

Oburzenie prasy tureckiej

Angora, 19 8. (pat)

Ustęp listu Clemenceau do Coolidge'a, w którym jest powiedziane, że „Francja nie jest Turcją, aby od niej żądano gwarancji“ wywołał głębokie oburzenie w prasie tureckiej. B. prezes Rady Ministrów Francji oraz jego koledzy powinni wiedzieć, — piszą dzienniki — iż nowa Turcja, która walczyła w jaknajcięższych warunkach przeciwko Francji nie jest Turcją monarchistyczną.

Półurzędowy „Hakimiette Millie“ w artykule wstępnym podkreśla, że niema w Turcji ani jednego męża stanu, któryby się

mógł zgodzić na odstąpienie terenów tureckich, lub dochodów wzajemian za pożyczki. Nowa Turcja — pisze dziennik — której waluta ma na rynkach międzynarodowych wyższy kurs od waluty wielu państw zwycięskich w wielkiej wojnie, nie jest mniej od innych czuła na punkcie sweego prestige'u i swej godności. Poruszając przy tej sposobności sprawę kuponów, dziennik pisze: „Stanowisko Francji, która w stosunku do nas nie uwzględniła koncesji, jakich sama domaga się dla siebie od innych, winno być dyrektywą dla naszych delegatów, upoważnionych do prowadzenia rokowań w sprawie kuponów“.

Kino Dom Ludowy.

Dziś.

Dziś.

„Cesarzowa“

(Katarzyna II gdyby żyła w XX wieku)

W roli głównej **Pola Negri**

Ceny miejscina wszystkie przedstawienia
we wszystkie dni

I m. 60 gr. II m. 30 gr. III m. 20 gr.

Polityka Włoch na wrześniowej sesji Ligi Narodów.

Oświadczenie wiceministra Grandi'ego

Rzym, 19 8. (pat)

Wiceminister Grandi w wywiadzie z korespondentem P. A. T. na zapytanie, jaka będzie polityka Włoch na najbliższej sesji Ligi Narodów, odpowiedział:

Włochy udają się do Genewy bez żadnych zobowiązań w kierunku podtrzymywania czyjejkolwiek tezy. Włochy zachowają

w Genewie ogólną linię tej polityki, jaką prowadziły w Locarno. Włochy uważają, że żądania Polski uzyskania miejsca w Radzie Ligi są słuszne i sądzą, że takie miejsce z wyboru Polska powinna uzyskać. Żądania te, jako słuszne, Włochy mogą poprzeć, a realizację ich powitają z zadowoleniem.

Prasa niemiecka o reorganizacji Rady Ligi.

Interpretacja układów locareńskich. Sceptycyzm dyplomacji niemieckiej

Berlin 19-8 (pat)

„Germania” stwierdza, że stanowisko delegacji niemieckiej w Genewie w niczem nie usprawiedliwia konieczności wprowadzenia jednocześnie Polski do Rady Ligi Narodów w charakterze równoważnika politycznego. W Locarno bowiem nie było zgoda mowy o jakiegokolwiek konieczności utworzenia tego rodzaju równoważnika, który nie godzi się z duchem Ligi Narodów. Delegacja niemiecka nie uległa się przed wyciągnięciem ostatecznej konsekwencji i weźmie udział w jesiennej sesji tylko pod tym warunkiem, że rząd niemiecki otrzyma pełne gwarancje, iż przyjęcie Niemiec do Rady Narodów nastąpi bez zastrzeżeń oraz bez ewentualnych niespodzianek.

Berlin 19-8 (pat)

Z kół zbliżonych do rządu niemieckiego dowiazuje się „Börsen-Courrier”, iż w kołach tych panuje wielki sceptycyzm co do możliwości pomyślnego załatwienia rekonstrukcji Rady Ligi Narodów za pośrednictwem komisji reorganizacyjnej, gdyż rząd Rzeszy dotąd jeszcze nie otrzymał oficjalnego zaproszenia do wzięcia udziału w obradach tej komisji. Gabinet nie powziął w tej mie-

rze żadnej decyzji; pewnym jest tylko, iż w charakterze delegata Niemiec wyjedzie dyrektor mini-

sterjalny dr. Gaus, wybitny znawca prawa międzynarodowego. Po ukończeniu obrad, komisji do legacja niemiecka wróci bezzwłocznie do Berlina, by przedstawić rządowi wyniki dotychczasowych rokowań. Wobec tego, iż zapatrywania zarówno Niemiec, jak i innych państw, na zasadnicze kwestje, dotyczące składu Rady Ligi Narodów nie zmieniły się dotychczas, „Börsen-Courrier”, iż przedwczesnym byłoby dopatrywać się w samym fakcie zwołania konferencji próby rozbijania dotychczasowych prac, związanych z zagadnieniem reorganizacji Rady.

W kołowrocie strajku angielskiego.

Upór wiodący do absurdu.

London 19-8 (pat)

Komunikaty, ogłoszone po konferencji przez związek właścicieli kopalń i federację górników wskazują, że górnicy podtrzymują żądania co do zawarcia porozumienia ogólnie narodowego, nie zgadzają się na jakiegokolwiek powiększenie dnia pracy oraz uważają, że dyskusja nad sprawą tą może się odbyć dopiero po przeprowadzeniu nowych badań nad sprawą reorganizacji przemysłu górnictwa.

Górnicy zamierzają również domagać się subsydjum od rządu.

London 19-8 (tel. wł.)

Minister skarbu Churchill przemawiał na obraniu w Swansea w sprawie strajku węglowego. — Churchill wykazywał absurdalność dalszej polityki subwencjonowania górnictwa. Niemieckie koła przemysłowe zagroziły Anglii, że w razie gdyby rząd angielski udzielał dalej subwencji kopalniom węgla, wówczas oni sami wyjednają u rządu niemieckiego takie same subwencje dla siebie. Doprowadziłoby to całą produkcję węglową do absurdu. Ceny węgla spadałyby a ministrowie finansów poszczególnych krajów musieliby pokrywać straty, wypływające z produkcji węgla. Churchill wyraził nadzieję, że górnicy i właściciele kopalń zdołają zawrzeć między sobą porozumienie. Stanowisko rządu jest niezmiennione. Postanowił on nie mieszać się do strajku węglowego.

Proces węgierskich fałszerzy banknotów.

Przemówienie prokuratora i przedstawiciela banku francuskiego

Budapeszt, 19-8 (pat)

Na dzisiejszej rozprawie apelacyjnej przeciwko fałszerzom banknotów frankowych po zamknięciu postępowania dowodowego zabrakł głos prokuratora. Podkreślił on na wstępie udział w zbrodni osobistości wysoko postawionych, co znajduje wytłumaczenie w nieszczęściach, jakie spadły na kraj. Ośrodkiem zbrodniczej działalności był Windischgraetz, a jego pomocnikiem Nadossy. Prokurator domaga się w stosunku do tych oskarżonych zatwierdzenia wyroku I—ej instancji, a dla Geroe i jego towarzyszy łagodniejszej kary.

Również dla Barossa i Szcertysey'a oskarżyciel publiczny domaga się zmniejszenia wyroku.

Po prokuratorze przemawiał przedstawiciel banku francuskiego, domagający się zatwierdzenia wyroku I—ej instancji, mocą którego zarządzone na rzecz tego, zgodnie z

jego wnioskiem, jeden frank tytułem odszkodowania.

Przedstawiciel banku francuskiego zaznaczył, że upoważniony został przez czyn-

niki rządowe do oświadczenia, że we Francji wszyscy dobrze wiedzą, że naród węgierski potępiał zawsze podobne zbrodnie.

Następnie przemawiali obrońcy.

Dalszy ciąg rozprawy odroczono z powodu święta narodowego do soboty.

Konferencja na Zamku w sprawie eksportu węgla i likwidacja bezrobocia

Warszawa 19-8 (pat)

Dnia 19 bm. przedpołudniem odbyła się na Zamku na zaproszenie i w obecności p. Prezydenta Rzplitej konferencja, poświęcona sprawie Górnośląska, a przede wszystkim sprawie powiększenia eksportu węgla i żelaza oraz dalszej likwidacji bezrobocia.

W konferencji, której przewodniczył premier Bartel, wzięli udział: minister spraw wewnętrznych Młodziejowski, minister przemysłu i handlu

Kwiatkowski, delegat ministerstwa pracy dyrektor Szubartowicz, wojewoda śląski Bilski, wicewojewoda Żurawski, naczelnik wydziału przemysłowego województwa śląskiego p. Rudowski.

Po szczegółowym rozważeniu spraw ustalono wytyczne dla rozwoju polityki eksportowej węgla, mając na celu zapewnienie utrwalenia i częściowe go uniezależnienia koniunktury od sprawy likwidacji strajku węglowego w Anglii.

Pobył delegacji Senatu gdańskiego

w Warszawie

Głosy prasy gdańskiej

Gdańsk 19-8 (pat)

O pobycie delegacji Senatu gdańskiego w Warszawie donoszą pisma tutejsze: Delegacja gdańska w składzie wiceprezydenta Senatu Gehle, senatora dr. Volkmanna i senatora Neumanna udał się na zaproszenie ministra Skarbu Klarnera do Warszawy. W poniedziałek odbyła się delegacja gdańska kilkugodzinna konferencja z ministrem Skarbu Klarnerem, prezesem Izby Skarbowej, Rasińskim i radcą legacyjnym w komisarjacie generalnym w

Gdańsku Lalickim. Według doniesień pism gdańskich, p. minister Skarbu oświadczył, że zaprosił do Warszawy delegację gdańską w tym celu, żeby nawiązać z nią, bezpośredni kontakt i zapoznać się z jej opinią, tak by następnie móc pozostawić delegacji polskiej możliwie najszerszą swobodę w roku waniach. Dzienniki gdańskie podkreślają, że w czasie narad warszawskich z obu stron ujawniła się ochbra wola w kierunku możliwie najrychlejszego załatwienia spraw, będących przedmiotem konfe-

TRAKTAT WŁOSKO — TURECKI

Wiedeń 19-8 (pat)

Pisma donoszą z Londynu na podstawie informacji „Daily Telegraph”, że przewidywane jest obecnie zawarcie traktatu włosko-tureckiego, analogicznego do tych traktatów, jakie Turcja zawierała w ciągu ostatnich dwóch lat z różnymi państwami.

BOLSZEWICKI CHRZEST.

Lwów 19-8 (pat)

„Gazeta Poranna” podaje z pogranicza sowieckiego, że według doniesień z Charkowa Weick postanowił przemawianować obecny autonomiczny polski rejon Dowbyszański na Wołyniu na rejon Marchlewski, a stolicę polskiego rejonu Dowbyszana przemianować na Marchlewsk.

Z SERJI MORDERSTW BOLSZEWICKICH.

Lwów 19-8 (pat)

„Gazeta Poranna” w korespondencji z pogranicza sowieckiego donosi, że w Reczycy, gubernji nomelskiej, rozstrzelano kierownika ochrony z czasów rządów Skoropadskiego, niejakiego Timoszka za agitację na rzecz Skoropadskiego i podburzanie włościan przeciw władzy sowieckiej.

TABELA WYGRANYCH LOTERJI PAŃSTWOWEJ. VIII DZIEŃ CIĄNIENIA.

Wczoraj w ósmym dniu ciągnięcia platek klasy 13-iej państwowej loterii klasycznej, główniejsze wygrane padły na numery następujące:

25,000 zł. nr. 32024.

Po 3,000 zł. nr. 5425 32354 38850 42031.

2,000 zł. nr. 56378.

Po 1,000 zł. nr. 10118 16025 20652 24089 34182 63520.

Po 600 zł nr. 4386 5643 13023 18768 27558 32437 34377 37687 37923 38563 41615 50554.

Po 500 zł nr. 2853 3932 5211 7308 8245 16117 19225 21030 24412 30928 33659 38752 43971 46585 53763 61079 65691.

Po 400 zł nr. 53 323 3270 4734 9253 10777 11984 13609 14194 15110 18016 18153 19547 22206 22723 27011 29587 32210 32703 37480 37825 40269 40883 45392 46161 46631 54605 57185 60082 60928 61777 63812 64057.

Warszawa i Kraj.

(Od własnego korespondenta „Rozwoju“).
Warszawa 19 sierpnia 1926 r.

Eksperymenty „ściślego sztabu“... marsz. Piłsudskiego.

Według informacji z kół wojskowych prace nad utworzeniem Generalnego Inspektoratu Armji są już na ukończeniu. W najbliższym czasie odbyć się ma odprawa świeżo mianowanych inspektorów armji u generalnego inspektora, będącego jednocześnie ministrem spraw wojskowych, mar. Piłsudskiego.

Jak dotąd nominacje na inspektorów otrzymali generałowie: Żeligowski, Skierski, Rydz-Śmigły, Oszyński, Romer, Rybak, Para, Norwid-Neugbauer i Burhard-Bukacki.

Przewidywane są jeszcze nowe nominacje, m. in. wymienia się kandydatury: gen. Sikorskiego, Dreszera i Dąba-Biernackiego.

Ojciec, czy ojczym Armji.

W dniu 22 bm. przypada święto pułkowe 21 p. p. to jest pułku, który brał najczynniejszy udział w zamachu majowym po stronie zamachowców.

Pułk ten obozuje obecnie pod Płockiem, w obozie letnim. Gdy chodziło o wzięcie udziału w „Święcie Żołnierza Polskiego“, — w święcie całej armji polskiej, w niedzielę 15 bm., minister wojny, pan marszałek Piłsudski, nie mógł zostać w Warszawie, gdyż „musiał“ być w Sulejówku. Obecnie, gdy chodzi o święto jednego tylko pułku, pan marszałek nie poczuwa się do konieczności udania się na wypoczynek niedzielny do Sulejówka i — jedzie do Płocka.

Bez komentarzy!!!.

Za wierną służbę.

Ostatni dziennik personalny M. S. Wojsk zamieszcza dwadzieścia kilka nominacji oraz cały szereg zmian personalnych, przy czem — nominacje odnoszą się do oficerów tych pułków, które stanęły po stronie późniejszych „sanatorów“ natomiast przeniesienia odnoszą się do oficerów z pułków jednej i drugiej strony z tą wszakże różnicą, że oficerowie z pod znaku marszałka otrzymali, przy awansach, przydziały do pułków wiernych poprzedniemu rządowi, zaś oficerowie z tych pułków zostali przeniesieni do oddziałów, które są oddane p. marszałkowi, przy czem — oczywiście, bez awansów.

—oO—

WARSZAWSKA GIEŁDA OFICJALNA

z dnia 19 sierpnia 1926 roku. —

WALUTY I DEWIZY.

Dol. St. Zjedn. 9,02
Belgia 25,47 i pół
Londyn 44,18
Nowy Jork 9,07
Paryż 26,35
Praga 26,93
Szwajcaria 175,45
Sztokholm 243,45
Wiedeń 30,05
Wiedeń 128,50

Dewizy na Paryż i Belgię były dziś mocniejsze. Obrót ogólny około 265,000 dolarów, w tem 20% gotówka. Całe zapotrzebowanie pokrył Bank Polski. W obrotach pozagiełdowych za dolara żądano 9,05 i pół, chciano płacić 9,05. Rubel złoty 4,74.

AKCJE.

Bank dyskontowy 8,00; handlowy 4,50; Bank Polski 81,25; przem. we Lwowie 0,24; zachodni 1,75 Zjedn. ziem. pol. 1,75; Zw. sp. zarobk. 7,00; Kijewski 0,15; Siła i światło 25,00; Chodorów 93,50; Czernsk 0,42; Częstocice 1,30; Michałów 0,25; warsz. Tow. fabryk cukru 2,75; Łazy 0,16; warsz. Tow. kopalni węgla 68,00; Nobel 2,70; Polska nafta 0,32; Cegielski 18,50; Lilpop 0,90; Modrzewów 3,60; Norblin 1,00; Ostrowiec 6,35; Parowozowy 0,37; Pocisk 0,93; Rudzki 0,16; Starachowice 1,76; Ursus 0,78; Zieleniewski 11,50; Zawiercie 13,50; Żyrardów 10,80; Borkowski 0,72; Jabłkowski 0,14; Habebusch 6,60; Spirytus 1,80; Żegluga 0,20; Tow. pożyczkowe 2,00.

Uspokojenie mocne dla pożyczek państwowych Listów zastawnych i akcji.

DOŁAR W ŁODZI

Banki dewizowe w dniu wczorajszym kupowały efekty po kursie — 8,98.
Prywatnie dolar w transakcjach 9,07
Tendencja słaba. Podaż mała.

—oO—

Wielka katastrofa kolejowa.

12 zabitych i 30 rannych

Berlin, 19 8. (pat)

Jak donoszą pisma, na linii Berlin—Köln nastąpiła nocy ubiegłej wielka katastrofa kolejowa, mianowicie pociąg pociąg pospieszny, który wyjechał z Berlina o godz. 10.35 wieczorem, wykołował się w pobliżu stacji

Leiferde. Lokomotywa oraz 7 wagonów wykołowało z szyn. Jak dotychczas stwierdzono, 12 osób jest zabitych i 30 rannych.

Przyczyną katastrofy jest zbrodniczy zamach, dokonany przez rozsrubowanie szyn.

Strajk generalny i widmo rozruchów w Tangerze.

Ogólne niezadowolenie z administracji

Londyn, 19 8. (pat)

„Westminster Gazette“ donosi z Tangeru, że oczekuje się tam rozruchów. Na dzisiaj zapowiedziany został strajk generalny z powodu ogólnego niezadowolenia ludno-

ści hiszpańskiej oraz ludności tubylczej z administracji w Tangerze.

Angielskie, hiszpańskie i francuskie okręty wojenne zostały powiadomione o krytycznej sytuacji.

Pakt przyjaźni między Polską a królestwem S.H.S.

Podpisanie nastąpi w Genewie we wrześniu

Warszawa, 19 8. (pat)

Celem zacieśnienia węzłów przyjaźni, tak szczęśliwie istniejących pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a królestwem Serbów, Kroatów i Słoweńców, odnośne rządy uzgodniły tekst paktu przyjaźni i traktatu o arbitrażu

i konsyliacji, których podpisanie nastąpi w Genewie we wrześniu rb. Przez traktaty te, oparte w zupełności na zasadach Ligi Narodów, obydwa rządy chcą dać nowy dowód pokojowego ducha, jakim są ożywione.

O przyjęcie Stanów Zjednoczonych do Trybunału Haskiego

Skład delegacji polskiej na konferencję międzynarodową

Warszawa, 19 8. (pat)

Dnia 1 września rb. rozpoczyna się w Genewie konferencja międzynarodowa, zwołana z inicjatywy sekretariatu Ligi Narodów w sprawie przystąpienia Stanów Zjednoczonych do Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej w Hadze. Jak wiadomo Stany Zjednoczone uzależniają swoje przystąpienie od przyjęcia 5 warunków. Na

konferencję tę udaje się delegacja polska w następującym składzie: delegaci: prof. dr. Michał Rostworowski, rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego i p. Leon Babiński, radca prawny Ministerstwa Spraw Zagranicznych, zastępca delegata dr. Tytus Komarnicki, radca ministerjalny Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Konflikt między Stalinem a Cziczerinem

Różnica zdań w sprawach polityki międzynarodowej

Moskwa 19-8 (aw)

Wersje o konflikcie między Stalinem a Cziczerinem nabierają cech rzeczywistości.

Powodem zatargu między Cziczerinem a Stalinem jest różnica zdań, jaka się wytworzyła odnośnie polityki zagranicznej Z.S.S.R. Podczas gdy Cziczerin jest za wejściem w ściślejszy kontakt z państwami zachodnimi, przy równoczesnem zawarciu paktów gwarancyjnych, Stalin wychodzi z założenia, iż obecna sytuacja jest przejścio-

wą i w zupełności nienadająca się do rozpoczęcia w tym kierunku jakiegokolwiek akcji.

Według Stalina, sytuacja obecna skryształizuje się po zakończeniu obrad wrześniowej sesji Ligi Narodów, oraz po dokładniejszym zarysowaniu się podstaw nowego bloku, jaki tworzy się przy współdziałaniu Francji, Niemiec i Belgji. Dopiero po uzyskaniu pewnych wytycznych Rosja będzie mogła poczynić zdecydowane posunięcia na arenie polityki międzynarodowej.

Miejski Kinematograf Oświatowy

Od wtorku dn. 3 do dn. 9 sierpnia r. b.
Dla doświadczeń **Wieżień twierdzy d'Iff**
(Hrabia Monte Christo) Dramat w 10 cz.
Dla młodszych **Ten, który zwycięża**
Dramat w 7 częściach. 6092

20 sierpnia.

96 dni.

Dzisiaj minęło 96 dni od chwili pozbycia się w imię wolności czterech generałów z ministrem wojny gen. Malczewskim na czele

z niedalekiej przeszłości.

Włodzimierz Tetmajer a N. K. N.

Francja uznawała Polskę zawsze, — Co się odwlecze, to nie niecze

Jak wiadomo Włodzimierz Tetmajer należał do tych „zapalonych“, którzy podpisali smutnej pamięci Manifest Koła Polskiego wydany w Krakowie dn. 16-VIII-1914 r. Jednak jako wierny syn Polski „jednej i nie podzielnej“, jeszcze przed „Magdeburgiem“ przejrzał i spowodował w 1917 r. następujący sui generis historyczny moment w austriackim galicyjskim:

„...W drugiej połowie maja Koło Polskie w Wiedniu na wniosek posła Włodzimierza Tetmajera, z najsilniejszego w Koło Stronnictwa Ludowego, uchwała, że kwestja polska jest międzynarodową, i że Koło soli daryzuje się z jedynym dążeniem narodu polskiego „do ożyskania Polski niepodległej, zjednoczonej, z dostępem do morza“. Uchwałę ponawia na zjeździe w Krakowie Koło Sejmowe, złożone z posłów na Sejm i do Rady Państwa, a za uchwałami temi idą adresy do Koła ze wszystkich stron Galicji i Księstwa Cieszyńskiego.

Tak w samej siedzibie „Naczelnego Komitetu Narodowego“, odbył się wielki po grzeb jego polityki przy entuzjastycznej manifestacji tłumu.

Najwcześniejszy w tej wojnie absurd polityczny został zlikwidowany.

Smutny był los czynnego wyrazu polityki „Naczelnego Komitetu Narodowego“ — legionów polskich po stronie austriackiej. Zrezygnowawszy wcześniej z wielkiego tytułu „Wojsk Polskich“, otrzymawszy w drodze ustępstwa nazwę „Korpusu pomocniczego polskiego“ przy armji austriackiej, pędziły one żywot, pełen przejść, bardzo pouczających dla stronników państw centralnych w Polsce.

PANSTWA TE NIE CHCIAŁY UZNAĆ LEGJONÓW ZA ZAWIĄZEK ARMJI POLSKIEJ“.

(Roman Dmowski — Polityka Polska i odbudowanie państwa str. 326)

Jakżeż inaczej poważane były polskie formacje przy Mocarstwach Zachodnich.

ROZKAZ DZIENNY DO ARMJI FRANCUSKIEJ Z DNIA 1 GRUDNIA 1914 R.

„Władysław Szujski, legjonista Lej kłasy, polski patriota, poległ na polu chwały, przy umieszczaniu sztandaru odradzającej się Polski w niemieckim okopie“.

*) ... (Dla odparcia szalonego napadu Prusaków legioniści opuścili okopy, Szujski z rozwiniętą chorogwią rzucił się naprzód, by porwać za sobą towarzyszy. Ukazanie się białego oria rozdrażniło Niemców,

Spotęgował się trzask karabinów i intryaljez, 34 kule przeszły poświęconą tkaninę, zszytą delikatnymi dłońmi pobożnych pań z Bayonny. Wtedy właśnie padł Szujski, syn znakomitego historyka...)

...Nie mniej pouczające były losy or-

ganizatora legjonów, Piłsudskiego. Po opuszczeniu legjonów, z których na jego żądanie udzielono mu dymisji, został mianowany członkiem Rady Stanu. Tam spodziewał się zostać polskim ministrem wojny, wziąć w ręce armję polską. Trudno wszakże było odegrać tę rolę w rządzie, który nie rządził i któremu nie pozwolono dotykać spraw wojskowych. Po bezowocnych wysiłkach Rady Stanu zdobycia jakiegokolwiek wpływu na organizację armji, podał się i tu do dymisji. Mając drogę oficjalną do kierowania wojskiem zamkniętą, spróbował konspiracyjnej

i powołał na nowo do tajnego działania „Polską Organizację Wojskową“ (stworzoną przed wojną w celu wywołania powstania w Królestwie), co widząc Niemcy skorzystali z pierwszej sposobności i zamknęli go w Magdeburgu, gdzie przesiedział do końca wojny“.

(Roman Dmowski — Polityka Polska i odbudowanie Państwa, str. 327— Warszawa 1925)

Jednak pewien system postępowania jest! (Red.)

Listy z Sowdepji.

SOWIECKI „GOSPLAN“ — BRAK SIŁ ROBOCZYCH — NOWOCZESNA WIEŻA BABEL — OLBRYMIE ZWAŁY LODOWE.

Państwowa komisja budżetowa (Gosplan) rozpatrywała w tych dniach sowiecki preliminarz budżetowy na rok 1927. Pod względem struktury pozycji dochodów państwowych nowy preliminarz zasadniczo niczem się nie różni od budżetu tegorocznego. Podobnie, jak i w roku bieżącym, głównym źródłem dochodów rosyjskiego skarbu państwa są w roku 1927 wpływy z podatków, które jednak w porównaniu z rokiem bieżącym wykazują 10-procentową zwyżkę. Z innych dochodów państwowych wymienić należy w pierwszym rzędzie wpływy z kolei żelaznych, które w roku 1927 wynosić mają 650.000.000 rubli, podczas gdy wydatki komisarjatu kolei określono na 1.600.000.000 rubli. Przemysł państwowy przyniesie w roku 1927 170.000.000 rubli czystego zysku. Na przemysł ten wyasygnować ma skarb państwa w roku 1927 kwotę 300.000.000 rubli (w roku bieżącym zaledwie 161.000.000 rubli). Pozycja wydatków w sowieckim preliminarzu na rok 1927 wykazuje znaczny wzrost wydatków na cele gospodarstwa wiejskiego, bowiem przemysł rolniczy w Rosji Sowieckiej wciąż jeszcze nie może prosperować bez subwencji państwa.

Podczas tegorocznych zbiorów na Ukrainie panował znaczny brak sił roboczych. Zwłaszcza dotkliwie brak ten dawał się odczuć w tych okręgach, gdzie przez wzgląd na wielkie upały zbiory odbywały się w przyspieszonym tempie. Celem zyskania większej ilości sił roboczych podwyższono znacznie

place robotników rolnych, które ostatnio wynosiły co najmniej 3 ruble dziennie. W niektórych okręgach płacono po 15 rubli od każdej dziesięciny. Brak sił roboczych spowodował zmniejszony przyływ mas bezrobotnych z innych prowincji rosyjskich na Ukrainę.

Według pisma rosyjskiego „Trud“ rekrutuje się stała ludność miasta Odessy z 50 najróżniejszych narodowości. „Wątpimy bardzo, — pisze „Trud“, — by istniał jakikolwiek większy naród, który nie miałby swego przedstawiciela w Odessie. Najwięcej mieszka tu Rosjan, Ukraińców, i żydów, jednakże żadna z tych narodowości nie ma absolutnej większości. Rosjanie stanowią 49.9 proc. żydzi 28 proc., a Ukraińcy 23 proc. wszystkich mieszkańców Odessy. Podług języka ojczystego stosunek ten przedstawia się jednak zgoła inaczej, bowiem język rosyjski jest mową potoczną 80 proc. mieszkańców Odessy. Po ukraińsku mówi zaledwie 9 proc., a po żydowsku 11 proc. ludności Odessy.

Moskiewska Akademia nauk otrzymała w tych dniach wiadomość, że w okolicach Nowej Ziemi gromadzą się olbrzymie lodowce polarne. W okolicach tych od szeregu już lat nie obserwowano takich mas lodu. Ekspedycja naukowa, która została wysłana z Moskwy, nie może się wskutek nagromadzonych lodowców przedostać do Nowej Ziemi.

Zażydzenie Poznania.

Żydzi, acz powoli, to jednak systematycznie zajmują w Poznaniu nowe placówki handlowe czy to jawnie, czy też kryjąc się pod firmą, która absolutnie nie mówi o pochodzeniu i narodowości jej właściciela.

O stałym napływie ludności żydowskiej najlepiej zaświadczy zestawienie cyfr. I tak, gdy w roku 1920 było w Poznaniu tylko 1400 żydów dziś liczba ta wzrosła do przeszło 18 000.

Tutaj należy zwrócić uwagę na jedno, a mianowicie, iż podane wyżej cyfry są oficjalnymi enuncjacjami, opartymi na spisach biura adresowego i

meldunkach policyjnych.

W rzeczywistości, Poznań posiada dużo więcej żydów, którzy — przyjeżdżając tam zamieszkują u swoich krewnych, czy ziomków, często zaś nawet u usługanych gojów, którzy mając swoje mieszkanie odstępują je czterem lub więcej przyjeźdnym, stwarzając w ten sposób dla nich jakby zupełnie bezpłanną bazę operacyjną dla przeprowadzenia interesów handlowych, od których nie odpłaca się ani podatków, ani też nie wykupuje się patentu handlowego.

Prasa mówi.**Głosy Prasy Polskiej.****Spaczone hasła.**

Kto bliżej się przyjrzy pracy obozu rokoczańskiega, ten z łatwością spostrzeże — prócz destrukcyjnej roboty pogłębiania antagonizmu klasowego, szerzenia sektarstwa i teroru względem swych przeciwników politycznych — iż cała działalność jego klóci się wprost z głošenymi hasłami: „wolność”, „sanacja moralna”, „czystość rąk” itp.

Wystarczy skonfrontować tę komedię wolnościową z polityką obozu majowego, by się przekonać o bezmiarze perfidji, tkwiącej w „odrodzeńcach”, stających na kółkach wielkich idei i nonszalancko rzucających wzniosłe hasła dla omamiania kraju i zagranicy. Wystarczy przypomnieć tylko stosunek do uwięzionych generałów, system gwałtów uprawianych na przeciwnikach politycznych, zabagnienie wszystkich komórek naszego życia publicznego, swawolę wyrostków strzeleckich względem starszego społeczeństwa itp.

Nic oskarżeń pod adresem dzisiejszych władców można byłoby snuć bez końca. Zgniłizna wprowadzona przez obóz majowy, w szybkim tempie toczy nasz organizm państwowy. Szerzy się ona pod różnemi postaciami, noszącami nieodzowną etykietkę „wolnościową”.

O jednej odmianie tego rozkładu, bo o sektarstwie pisze krakowski „GŁOS NARODU”:

Lecz „wolność” — powiadacie panowie! Ow szym, jesteście jej szczerymi wyznawcami! A sądzimy, że bardziej szczerymi od obozu rokoczańskiega... Tylko, że w naszym pojęciu „wolność” nie jest synonimem „swawoli”. Już Modrzewski patrząc na poczynania politycznego obozu, który dziwnie przypomina grupę rokoczańską, w swojej „Naprawie Rzeczypospolitej” przestrzegał ze wolność to nie „swawola”, ale — trudno to będzie „Głowski Prawdy” pojąć — „pohamowanie ślepych, a uporczywych i skwapliwych popędliwości”. Pozwólcież każde mu lotrzykowi napadać w biały dzień...

Wolność więc nie zawsze wymaga spełnienia cudzej woli, — a w szczególności tam, gdzie idzie w poprzek dobru ogólnemu, spokojowi społecznemu i państwu. A jeśli p. Stpiczyński odwołuje się do konstytucji, to właśnie konstytucja w art. 111 odmawia praw tym związkom religijnym, które zagrażają „porządkowi publicznemu”. Ze przez nie należy rozumieć każdą sektę, która w życie społeczne wnosi samą nienawiść i rozdział, rzecz jest jasna!

W końcu jedna uwaga!

Gorliwymi opiekunami nowych sekt są u

Pożyczka bułgarska.

Bułgarski minister skarbu, Molow, udzielił przed swym wyjazdem do Paryża i Londynu wywiadu dziennikarzom, oświadczając między innymi, co następuje: „Wyjeżdżam z ograniczonymi pełnomocnictwami. Większa część rokowań jest już zakończona. Rząd bułgarski zobowiązał się dokonać pewnych zmian w statutach Bułgarskiego Banku Narodowego przez wzgląd na konieczność przeprowadzenia stabilizacji waluty. Obecnie omówić wypadnie jeszcze sprawę dawniejszych zobowiązań Bułgarii, gdyż nowej pożyczki nie można będzie pod żadnym warunkiem żużyć do spłat starych długów.

Pożyczka ta przeznaczona będzie wyłącznie dla uchodźców. Zaliczka na nową pożyczkę otrzymamy niezwłocznie po osiągnięciu porozumienia z naszymi starymi wierzycielami.

naś ludzie znani ze swych ateistycznych poglądów. Wobec tego jest dość dziwnym i podejrzanym ich zapal w obronie — rzekomo — uczuć, które pogardzają. Jest jednak zrozumiiałym, jeśli się wie, że ci właśnie ludzie od lat prowadzą uporczywą pracę odchrześcijania nia społeczeństwa.

Strzelecki „komsomol”.

Doszły nas wieści, iż przy związku strzeleckim utworzony został „związek młodych pionierów” mając za zadanie zgrupowanie młodzieży poniżej lat 17 w kadrach, utworzonych na wzór organizacyj harcerskich.

O pierwszym występie nowej tej organizacji pisze „GAZETA WARSZAWSKA PORANNA”:

Dnia 1 sierpnia r. odbyła się w Cytadeli uroczystość „święta Młodych Pionierów”. Wejście dla zwykłych śmiertelników za przepustkami wojskowymi. Młodzi pionierzy natomiast mieli w swoim programie uroczystości zwiedzenie Cytadeli. Wynika stąd, że „Młodzi Pionierzy” cieszą się u nas opieką władz wojskowych. Sprawa ta wymaga bliższych wyjaśnień.

Dochodzą nas też wieści, że Związek Strzelecki postanowił w kwietniu r. zerwać umowę, zawartą przed kilku laty ze Związkiem Harcerstwa Polskiego, mocą której to umowy, obie wspomniane organizacje zobowiązały się nie przeszkadzać sobie nawzajem w pracy, to jest zachowywać się neutralnie. Władze Związku Harcerstwa Polskiego dotąd nie zostały zawiadomione przez Związek Strzelecki o zerwaniu umowy, a natomiast Strzelec organizuje już konkurencyjny pseudoskautowy związek pionierów, co od którego nasuwają się poważne wątpliwości. Zachowanie się Strzelca wskazuje na to, że rozpoczął walkę z harcerstwem.

Opinia narodowa domaga się wyjaśnień w tych wszystkich sprawach.

Nawiązując do powyższej notatki „G. W. Por.” stwierdzamy, iż podobna organizacja pod identyczną nazwą funguje w Bolszewji i znana jest w kołach harcerskich pod przezwiskiem „czerwony skauting”.

Historja bolszewickiego „Maładowe Pioniera” przedstawia się w krótkich zarysach następująco: staraniem „K.I.M.” (komunistycznej internacjonal młodzieży) i „komsomola” (komunistycznej sojuz młodzieży) powstała organizacja, mająca na celu wycho-

wywanie dzieci w duchu komunistycznym. Bolszewicy widząc, jakie postępy czyni w młodem pokoleniu wszystkich państw idea gen. Baden—Powell’a, wzięli z niej zewnętrzne metody pracy, rugując oczywiście podstawowe zasady skautingu, jak chrystjanizm, solidaryzm narodowy etc. tchnęli w nowy twór program komunistyczny i w ten sposób stworzyli „czerwony skauting” p. n. Młody Pionier, mający szereg ekspozytur we wszystkich państwach pod różnemi szyldami. O nadziejach pokładanych w „Młodym Pionierze” i wadze, jaką przywiązują komuniści do tej organizacji, świadczy specjalny rozdział „Kalendarza komunisty”, poświęcony „młodym pionierom”. Znajdujemy tam taki oto ustęp:

„przy poważnem naukowem traktowaniu metod pracy pionierów, przy stałem politycznem i ogólnowychowawczem kierownictwie ze strony partji (komunistycznej) i komsomolu dziecięcy ruch komunistyczny odegra w najbliższych latach ogromną rolę historyczną. Armja proletarjackiej rewolucji otrzyma dzięki organizacji pionierów via komsomol — niewyczerpane i najcenniejsze kadry”.

Powyższy ustęp dowodzi niezbitcie o faktycznych celach „Młodego Pioniera”.

Jeśli dodamy do tego wiadomość „Gazety Porannej Warsz.” o zerwaniu umowy ze Zw. Harc. Pol. uwydatni się dopiero zakres działania tej nowej „jaczki strzelecko—komunistycznej” pozostającej pod auspicjami Moskwy i naszych „sanatorów moralnych”.

Na rodziców i nauczycieli naszych dzieci spada więc domiosły obowiązek ustrzeżenia młodzieży przed wsączaniem jadu bolszewickiego do młodych dusz przez wrogię naszej państwowości żywioly.

Na Związek Harcerstwa Polskiego spada zaś ciężki, ale chlubny obowiązek walki z agitacją i działalnością wywrotową „Młodego Pioniera”, drogą urządzania pogadanek i odczytów, odsłaniających całą grozę niebezpieczeństwa, płynącego z tej organizacji dla przyszłości Narodu.

Bez przyłbicy.

List otwarty Błękitnych Żołnierzy**b. armji Gen. Józefa Hallera do Żołnierza Polskiego**

Kolego,

15 sierpnia każdego roku obchodzisz święto Twojej chwały.

Nic też dziwnego, że w dniu tym cała Polska ciśnie się na Plac Saski, aby hołd Ci, Żołnierzu Polski, złożyć.

W tym roku wielu zabrakło w gronie hołdowników Twej sławy — nie było najbliższych Twych Zwierzchników, nie było i nas — Twoich kolegów, a nasze sztandary nie schyliły swych Orłów do stóp Twych, Obróńco Ojczyzny.

Nie nasza to jednak wina — zapomniano o nas.

Ale to nic! Nie na paradzie, lecz w potrzebie wojennej ujrzysz nas, Kolego, przy

Twym boku, niech tylko wróg ośmieli się targnąć na Majestat Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

Dziś my, Błękitni Żołnierze z pod Rarańczy, Kaniowa, Rokitny, z Murmanu, Syberji, Szampanji, Wogezów, Odessy, z nad Słuczy i Dniepru z pod Lwowa i Radzimi na i wielu — wielu innych pól chwały — składamy Ci raport, że jakkolwiek od świętych prochów naszego Nieznanego Kolegi odpchnięci, stać zawsze będziemy na straży naszych wspólnych ideałów Wielkiego i Wolnego Narodu w myśl hasła naszego:

„Dla Ciebie Polsko i dla Twojej chwały”.

Związek Hallerczyków.

Postulaty kolejarzy.

Delegacja przedstawicieli Polskiego Związku Kolejowców u p. ministra Romockiego

(1) Wydział wykonawczy zarządu Głównego P. Z. Z. z udziałem prezesów Okręgów Poznańskiego i Gdańskiego odbył dłuższą konferencję z p. ministrem kolei, poruszając sprawy:

- 1) Przynaglenia wydania ustawy emerytalnej dla pracowników nieetatowych;
- 2) sprawę poborów pracowników kolejowych w związku ze sprawą podwyższenia poborów oficerom;
- 3) zniesienie zakazu awansów;
- 4) sprawę redukcji pracowników kolejowych na podstawie badań lekarskich.
- 5) urlopów wypoczynkowych;
- 6) sprawę naprawy taboru;
- 7) sprawę umundurowania, ryczałtów, wynagrodzenia za pracę w porze nocnej;
- 8) przywrócenia dawniejszych norm premii warsztatowej;

9) przemianowania pracowników próbnych na stałodziennie-płatnych;

10) podwyższenie kredytu na zaliczki i rozszerzenie prawa wydawania zaliczek i na nieetatowych.

11) sprawę kasy chorych na kolejach dojazdowych w Warszawie;

12) sprawę reorganizacji ministerstwa kolei.

P. minister po wysłuchaniu wyżej przytoczonych spraw w obecności dyrektora I departamentu dra Gałęckiego, dał konkretne wyjaśnienia co do niektórych spraw, jak ustawa emerytalna, umundurowanie, ryczałty, wynagrodzenie za służbę nocną, kasa chorych. Co się tyczy pozostałych spraw wyraził przypuszczenie rychłego rozpatrzenia i w miarę możliwości przychylnego traktowania.

Strzelanina na zebraniu drukarzy.

Rewolwer argumentem w walce zecerów.

(1) Trwający od siedmiu niemal tygodni strajk w drukarniach akcydensowych stolicy został częściowo zlikwidowany przez podpisanie ugody między Radą połączonych organizacji przemysłu graficznego w Warszawie a związkiem drukarzy Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, pozostającego pod wpływem N. P. R.

Zgody tej nie uznał Związek drukarzy (klasowy) i w dniu wczorajszym zapowiedział swym członkom dalsze kontynuowanie strajku.

Skutki braku jednomyślności w ruchu zawodowym nie dały na siebie długo czekać.

Na zebraniu Związku drukarzy Z. Z. P. w lokalu w Al. Jerozolimskich nr. 101 doszło wczoraj do strzelaniny.

Zajście miało przebieg następujący:

Członkowie Z. Z. P. drukarzy odbywali zebranie informacyjne. Dowiedzieli się o tem członkowie Związku klasowego i zwartym tłumem i z wielką awanturą przyszliznęli na zebranie. Zaledwie jednak weszli na podwórze, z lokalu wybiegło czterech uzbrojonych w rewolwery mężczyzn i dało na postrach 7 strzałów.

Powitani strzałami drukarze wycofali się na ulicę.

Po godzinie zakończyło się zebranie drukarzy Z. Z. P.

Czterech strzelających szło razem Al. Jerozolimskimi w kierunku ul. Marszałkowskiej.

Koło ulicy Poznańskiej zastąpili im drogę drukarze klasowi. Zatrzymanymi wyjęli rewolwery i zagrozili, iż będą strzelać.

Wobec tej groźby drukarze klasowi ustąpili i dopiero na rogu ul. Marszałkowskiej wezwali policję, by zatrzymać strzelających.

Wogóle związki zecerzkie w Polsce są ultraczerwone i są zazwyczaj siedliskiem wywrotowych kierunków, niegardzących takimi argumentami jak nóż i rewolwer.

dziny. W wyniku zarządzenia sędziego śledczego, przytrzymano w areszcie obu redaktorów pod zarzutem „poplecznictwa w zbrodni” do godziny 18-ej wieczorem, poczem nastąpiło ich zwolnienie. Redakcja „Gazety Bydgoskiej” wystosowała do Sądu Apelacyjnego, jako też do ministerstwa sprawiedliwości zażalenie z powodu postępowania sędziego śledczego, którego zarządzenia wywołały zrozumiałe poruszenie.

—o—

Tajemnicza tragedia w Chełmie

OFICER INSPEKCYJNY ZASTRZELONY PRZEZ WARTOWNIKA.

(1) W Chełmie rozegrała się nocy dzisiejszej krwawa tragedia, której ofiarą padł porucznik Wojciech Surówka.

Pełnił on wczoraj służbę oficera inspekcyjnego w mieście. O godzinie 12-ej w nocy wyszedł sprawdzać postrunki, rozstawione dokoła magazynu mobilizacyjnego.

Na jednym z posterunków pełnił wartę kanonier 2 pułku artylerji ciężkiej, rusin, Obeluk.

Wartownik słysząc krzki, a pie widząc w ciemnościach kto idzie, zawołał: stój!

Gdy na wezwanie wartownika rikt nie odpowiedział, żołnierz powtórzył: stój, bo strzele!

A gdy i wtedy cień człowieka posuwał się w milczeniu naprzód, wartownik wymierzył z karabinu i strzelił. Strzał był celny.

Rozległ się krzyk i tajemniczy człowiek runął w broczącym we krwi osobniku, poznano oficera inspekcyjnego, ppor. Surówkę.

Miał on przestrzelony gardło.

Wszelka pomoc okazała się bezskuteczna. Ranny w kilka minut po wypadku skonał.

Kanonier Obeluk został aresztowany do czasu ukończenia śledztwa.

—o—

W dobie sanacji moralnej

Grozi zamknięcie Politechniki Warszawskiej

(1) Sytuacja finansowa Politechniki przedstawia się w ten sposób, iż jej długi za światło, które już jest zamknięto, wodę, i t. p. wynoszą około 100.000 zł., zupełnie nie posiadamy zapasów w laboratorjach, na co potrzeba byłoby ze 40 tys. zł., wreszcie gmachy Politechniki, nie odnawiane już od kilkunastu lat, wymagają szybkiego remontu, na co jeszcze w r. ub. preliminowaliśmy 150 tys. zł.

Na pomoce naukowe otrzymała Politechnika około 2000 zł. miesięcznie — kiedy minimalnie potrzeba około 20.000 zł. Skutkiem czego ubiegłego roku Politechnika nie

mogła kupić ani jednej nowej książki, a gdy by nie ofiara przemysłowców — zmuszeni bylibyśmy zamknąć laboratorja.

To jedna strona medalu — a drugi... Nieznane indywidua wyposażone w duże środki materialne kręcą się po Poznaniu chcąc założyć organ urabiający opinię p. Marszałkowi. Redaktor Spiczynski otrzymał 600.000 zapomogi na wydawanie „Głosu Prawdy” a w Wołominie stoi pułk „Strzelca” gdzie płacą po 15 zł. „na twarz” z funduszków Ministr. Spr. Wojsk.

Albo jest „sanacja”, albo jej ułama.

Groźna zaraza wśród dzieci

na pograniczu niemiecko-polskiem

Na pograniczu polsko-niemieckim w okolicy Piły wybuchła groźna epidemia wśród dzieci.

Epidemia ta przeniosła się na terytorjum polskie z Niemiec, — gdzie zaraza od kilku tygodni dziesiątkuje szeregi dziatwy w całym pasie granicznym.

W ciągu ostatnich kilku dni po stronie niemieckiej zmarło 15-cioro dzieci, kilkadziesiąt walczy ze śmiercią.

Epidemia ta rzadko naogół spotykana, znana jest w medycynie pod nazwą tężca. Objawia się ona początkowo w formie

zwykłej gorączki, kaszlu, bólu głowy i kłócia w plecach. Następują przytem wymioty.

Następnie przychodzi zdrętwienie mięśni i drgawka. Objaw zdrętwienia mięśni rozszerza się po całym organizmie i przenosi się wkońcu na kręgosłup. Wówczas następuje śmierć.

Zdaniem lekarzy straszna ta choroba zawleczona jest i rozmnażana przez specjalny gatunek komarów.

Ofiarą strasznej zarazy padają przeważnie dzieci od 1 roku do lat 5-ciu.

Jak za czasów carskich.

Konfiskaty, rewizje i aresztowania...

Z powodu artykułu „Gazety Bydgoskiej” prostującego niektóre wiadomości, jakie się ukazały w prasie miejscowej w sprawie afery Banku Dyskontowego w Bydgoszczy, prowadzący dochodzenie w tej sprawie sędzia śledczy Bromirski, zarządził w dniu

wczorajszym w lokalu Drukarni Narodowej, w której drukuje się „Gazeta Bydgoska” przeprowadzenie rewizji, jako też aresztowanie przy pomocy policji, autora artykułu redaktora Fiedlera i redaktora odpowiedzialnego Małyszę. Rewizja trwała około go

Nowe zwycięstwa „Strzelca”.

Zwycięstwo nad Kanciakiem, — Zwycięstwo pod kościołem w Sosnowcu

Przedwczoraj niejaki Marcell Skowroński, członek „Strzelca”, dyskutował na ulicy w Bydgoszczy z niejakiym Władysławem Kanciakiem na temat „Strzelca”. Kiedy w toku dyskusji okazało się, że Kanciak jest przeciwnikiem „Strzelca”, Skowroński pobiegł do domu po broń palną i po powrocie wystrebił do swego „Przeciwnika”, raniąc go poważnie pomiędzy żebra. Strzelec, który zbyt ściśle stosował się do regulaminu i uważał, że jest po to „Strzelcem”, aby strzelać do obywateli o innych przekonaniach, policja zaarrestowała i odstawiła do więzienia.

„Iskra” Sosnowiecka we wczorajszym numerze podaje do powszechnej wiadomości następujące zajście w Łagiszy pod Sosnowcem.

W niedzielę, dnia 8 bm. jakiś oddział Strzelca w pełnym uzbrojeniu przybył do Łagiszy i rozlokował się na placu tuż obok kościoła. Początkowo sądzono, iż oddział ten, idąc gdzieś na ćwiczenia, odpoczywa tylko obok kościoła, tymczasem przekonano się wkrótce iż ćwiczenia ze względu na propagandę i chęć zainteresowania ludności łagiskiej, mają się odbyć właśnie w tak nieodpowiednim miejscu.

Przedewszystkiem strzelcy zaczęli śpiewać pieśni, których z uwagi na sprośny charakter nawet w wojsku zabroniono, przechodzące zaś niewiasty zaczęły w nieprzyzwoity sposób. Trwało to dłuższy czas, wywołując liczne zbiegowisko. W

pewnej chwili ukazał się obok kościoła MIEJSCOWY PROBOSZCZ, KTÓRY WIDZĄC GO SIĘ DZIEJE ZWRÓCIŁ W GRZECZNY SPOSÓB UWAGĘ, IZ WKRÓTCE ROZPOCZNIE SIĘ NABOŻENSTWO, WOBEC CZEGO PROSI ODDZIAŁ O PRZENIESIENIE SIĘ NA INNE MIEJSCE, GBYŻ ŚPIEWY I

Panama paszportowa w Bessarabji.

W żadnym chyba państwie nie uprawia się podrabiania paszportów oraz rozmaitych dowodów osobistych w tej mierze, jak w Bessarabji. Nie mija prawie tydzień, by policja państwowa nie wykryła jakiejś potajemnej fabryki dokumentów. Organizacje podobne istnieją wprawdzie we wszystkich państwach, ale takich rozmiarów, jak w Bessarabji, nigdzie z pewnością nie przyjmują. Stan ten ujawnił się w całej pełni przy okazji przeprowadzonej niedawno przez władze rumuńskie kontroli przynależności państwowej, przyczem stwierdzono, że najwięcej podrabianych paszportów pochodzi z lat 1920 i 1921, t.j. z tego okresu, kiedy przybyły uchodźców z Ukrainy do Bessarabji był najliczniejszy. Ponieważ celem uzyskania rumuńskiej przynależności państwowej przedłożyć należy dokumenty stwierdzające że petent bądź jest w Bessarabji urodzony, bądź też był stałym mieszkańcem Bessarabji przed rokiem 1918, przeto po drabiano w pierwszym rzędzie metryki urodzenia oraz stare paszporty rosyjskie. Między innymi stwierdzono, że wielka ilość fałszywych paszpor-

tów wydały urzędy rabinackie, a akcją fałszerską kierował były rabin tyraspolski. W związku z tem aresztowały w tych dniach władze rumuńskie cały szereg podejrzanych osób, które pociągnięte zostaną do odpowiedzialności sądowej. Bardzo jest możliwe, że liczne osoby, które w swoim czasie przedłożyły podrabione dowody osobiste, pozbawione zostaną poddaństwa rumuńskiego. Kto najwięcej zajmował się fałszowaniem — nam polakom — nie trzeba tłumaczyć.

Zachowanie się strzelców i ich postępek z szanowanym ogólnie księdzem proboszczem wywołały ogólne oburzenie. W sprawie tej mają wystąpić także z energicznym protestem władze kościelne, GDYŻ JEST RZECZĄ NIEDOPUSZCZALNĄ, ABY OSOBA DUCHOWNA BYŁA NARAŻANA NA PODOBNE PRZYKROŚCI ze strony niepożytecznych osobników.

tów wydały urzędy rabinackie, a akcją fałszerską kierował były rabin tyraspolski. W związku z tem aresztowały w tych dniach władze rumuńskie cały szereg podejrzanych osób, które pociągnięte zostaną do odpowiedzialności sądowej. Bardzo jest możliwe, że liczne osoby, które w swoim czasie przedłożyły podrabione dowody osobiste, pozbawione zostaną poddaństwa rumuńskiego. Kto najwięcej zajmował się fałszowaniem — nam polakom — nie trzeba tłumaczyć.

Katastrofa lotnicza w Lublinie.

DWAJ RANNI — APARAT ZDRUZGOTANY.

(1) Z lotniska fabryki Plage i Laskie w Lublinie wyruszył wczoraj o godz. 5 m. 15 po poł. aeroplan wojskowy „Potez 15 A. 2”, w którym znajdowali się pilot sierżant Karniewski i cywilny pasażer Jan Krup. Dokonywali oni próbnego lotu.

Wskutek nieostrożności pilota, który startował w kierunku szosy Zamojskiej, za rośniętej wysokimi drzewami, aeroplan zaczął czepić o koronę jednego z drzew, i runął na ziemię.

Aeroplan uległ zupełnemu zdruzgotaniu. Pilot sierż. Karniewski odniósł ranę głowy.

Pasażer ma złamaną rękę.

Obadwaj zostali odwiezieni do szpitala Szarytek.

Czemu Pycha

Usiwa radykalnie...
zmyszczać i p...
Wadaje smaczność...
Wakscamię...
Wmarować...
Zadac...
Zadac...

Międzynarodowa Wystawa Sanitarna w Warszawie.

Polskę i Warszawę spotyka wielki zaszczyt. Po Brukseli, Rzymie i Paryżu stolica Rzeczypospolitej będzie w czerwcu roku przyszłego miejscem obrad IV Międzynarodowego Kongresu Medycyny i Farmacji Wojskowej.

Z tego powodu urządzona będzie w Warszawie Międzynarodowa Wystawa Sanitarno-higieniczna, która ma trwać od dnia 30 maja do dnia 30 czerwca 1927 r.

Wystawa ta ma być obrazem naszej nauki i pokazem naszego przemysłu, ma być popisem przed zagranicą. Pod względem propagandowym ma to niezmiernie znaczenie.

P. Minister Spraw Wojskowych powołał Komitet Wystawy i wyznaczył na nią

gmach Szkoły Podchorążych wraz z przyległymi placami.

Zapowiedziany jest zjazd oficjalny delegatów około 40 państw.

Zjazd tak licznej gromady wybitnych przedstawicieli Medycyny i Farmacji Wojskowej przyczyni się niewątpliwie do lepszego poznania Polski przez cudzoziemców i wpłynie na opinię europejską tak mylnie a często złośliwie o nas informowaną.

Wystawę ze względu na charakter międzynarodowy musimy zorganizować jaknajstaranniej; powinniśmy tu dowiedzieć, że stara my się nie ustępować innym państwom europejskim.

HENRI BERAUD.

Pod czerwonym sztandarem.

Z książki „Co widziałem w Moskwie”

CZY TRZEBA WCHODZIĆ W STOSUNKI HANDLOWE Z SOWIETAMI.

Jednego z francuskich pisarzy, który ostatnio bawił w Moskwie, spotkała miła niespodzianka: znalazł on na wystawach księgarń tłumaczenia swoich dzieł, w pięknych wydaniach ilustrowanych, przyczem nakładca, powodowany jakimś szczęśliwym podszeptami uczywał — podał na specjalnych opakach ilość wydanych egzemplarzy. W ten sposób wiedział ów autor, że prace jego rozszły się w osiemnastu tysiącach tomów po Rosji sowieckiej.

Była to podwójna niespodzianka, gdyż nie oczekiwał takiego sukcesu — ani on, ani jego wydawca, bowiem obaj nie o tem nie wiedzieli. Niewątpliwie jakiś zapalny tłumacz zapomniał o... formalności, która nazywają prawem autoryzacji. Zresztą, ktożby pamiętał o takiej drobnostce! To „Czy-

right”) (jeżeli już użyjemy żargonu zawodowego), zrodziło się w czasach normalnych... A jednak przecież teraz mają być podjęte stosunki dyplomatyczne i handlowe pomiędzy Moskwą i Paryżem — tem samym wdroy się postępowanie o wyrównanie rachunków. Ot — co się nazywa — pieniądze, spadające z nieba!...

Tak myślał sobie francuski pisarz, zacierając z radości ręce. Niebawem musiał jednak przetrzeć sobie... oczy, kiedy z kapeluszem w ręku poszedł się dłużnika, aby zechciał coś zapłacić. Tym dłużnikiem był sam rząd sowiecki, ponieważ on tylko, jeden obecny w Rosji, według obowiązujących ustaw, ma prawo zajmowania się handlem.

Wyśmiano naszego autora i powiedziano mu, że ponieważ kilku francuskich nakładców wydało, nie posiadając pozwolenia, dzieła Tolstoja i Dostojewskiego, zatem bolszewicki nakładca - Z. S. S. R., tytułem odwetu, uważa się za uprawnionego czerpać z całej francuskiej literatury — przeszłej, współczesnej, a nawet przyszłej — nie płacąc ani kopiejki zainteresowanym w tym względzie czynnikom.

To nie są bajki! Powieściopisarzem, któremu *) Wyraz angielski, używany przez nakładców, a oznaczający zabezpieczenie praw danego pisarza (przeł. tłum.)

zdarzyła się powyżej opisana przygoda — jestem ja we własnej osobie, a opowiadam ją nie w zamiarze chwaleńca, lecz dlatego, że ta cała historia rzuca — mem zdaniem — pewne światło na problem stosunków francusko - sowieckich.

Nie trzeba zatem wchodzić w układy handlowe z Rosją?...

Nie chcę tego twierdzić, gdyż posiadłoby mnie o popieranie Niemców, którzy — jak chodzą słuchy — sprzedają rządowi sowieckiemu ogromne ilości towarów; wszystko jednak pozwala przypuszczać, że niemieccy eksporterzy domagają się gwarancji, co jest przykładem, godnym naśladowania. Każcie sobie zatem płacić zgóry! — oto rada, jaką przedewszystkiem udzielić mogą rządcom, na podstawie osobistego doświadczenia...

Obdarzono mnie w Moskwie, w rządowych biurach, całym stosem traktatów, statystyk, bilansów i tablic porównawczych — nie mam jednak zamiaru publikować tego, skądinąd może nawet ciekawego materiału, ni go też analizować, bowiem owe mi „dokumentami” szafują hojnie w Paryżu, odierując je na każdym kroku zainteresowanym czynnikom. Zajmuje się tem p. Krassin, który jest równocześnie — jeśli się nie mylę — ambasadorem sowieckim we Francji i komisarzem ludowym do spraw handlu zagranicznego. [D. O. H.]

ZYCIE GOSPODARCZE POLSKI.

Wystawa Włókiennicza w Warszawie

W początkach września otwarta została w Warszawie Wystawa Włókiennicza. Fakt ten jest z wielu względów pocieszający. Dobrze pomyślana i zorganizowana Wystawa przynosi zawsze poważne korzyści tej gałęzi przemysłu, którą reprezentuje.

Wystawa Włókiennicza będzie pokazywać wyłącznie wyrobów krajowych, ale obejmować będzie wszystkie działy tekstylne dla zademonstrowania, na jak wysokim poziomie stoi nasz przemysł fabryczny, rzemieślniczy i domowy tej gałęzi wytwórstwa. Szeroki ogół nie zdaje sobie sprawy, jak wielkie znaczenie dla Państwa przedstawia nasza zdolność wywozowa tych wszystkich artykułów. Tymczasem bardzo mało eksponatów zagranicznych mogło się zetknąć z tą różnorodną wytwórczością o swoistym charakterze i wysokim poziomie artystycznym. Tylko te artykuły, których poszukują obcy, przez ważne artykuły masowe jak sukno i wyroby lniane, tylko te artykuły torują sobie zbyt na północ i na wschód i są tam wysoko cenione. Tymczasem nasze wyroby trykotarskie, kilimkarskie, pończosznice, makaty, wyroby szmuklerskie, są ogromnie cenione, ale dostają się zagranicę tylko sporadycznie i wyjątkowo przez stosunki osób prywatnych a nie kupców.

Wystawa stawia sobie za cel zapoznania nie tylko publiczności warszawskiej z wyrobami krajowymi, ale przede wszystkim

kupców zagranicznych, którzy w tym czasie po części z okazji Targów Wschodnich, po części z powodu zawierania transakcji jesiennych gremjalnie odwiedzają Warszawę.

Wystawa Włókiennicza zamierzona została z dużym rozmachem, akcją urządzenia

jej ujęli ludzie energiczni, ma więc wszelkie szanse powodzenia tem więcej, że mieścić się będzie w reprezentacyjnych salach Redutowych, centrum miasta, przez co gyska ogromnie na estetyce i będzie wygodną dla zwiedzających. Wystawa będzie połączone z targami tak, że publiczność, zwiedzając będzie mogła załatwić bieżące zakupy, zaś kupcy większe transakcje.

Placówki handlowe do objęcia

W jednym z powiatowych miast na Polesiu, liczącym około 20-tys. mieszkańców, potrzebni są kupcy i rzemieślnicy następujących branż:

1. zbożowiec, który może również otrzynąć dostawy do wojska;
2. galanterja;
3. skład obuwia;

4. handlarz bydłem dostawa do wojska;

5. introligator;
6. szklarz.

Na miejscu 2 gimnazja państwowe i szkoła handlowa.

Adres wskaże „Związek Samoobrony Społecznej”, Poznań al. Marcinkowskiego Nr. 24.

W sprawie niemieckich banknotów przedwojennych.

JEST NADZIEJA, ŻE POSIADACZE BANKNOTÓW ODZYSKAJĄ CZĘŚĆ NALEŻNOŚCI.

Sprawa niemieckich banknotów przedwojennych staje się coraz bardziej konkretną i aktualną, posiadacze bowiem not bankowych Banku Rzeszy, tak zw. „Reichsbanknoten”, wydanych przed 19 lutego 1919 roku, pokrzywdzeni przez zupełne zdeprecjonowanie tych banknotów, w celu rewindy-

kacji ich wartości zorganizowali się w „Związek Wierzyteli Banku Rzeszy Niemieckiej”, w Berlinie „Reichsbankgläubiger-Verband”.

W poczuciu krzywdy i słuszności utraconych praw, związek skupił około siebie ogromne rzesze członków ze wszystkich warstw i klas społecznych, a przede wszystkim oparł się w swej akcji o pierwszorzędne siły fachowe, profesorów uniwersytetów, wybitnych sędziów i adwokatów, którzy, wychodząc z prawnego punktu widzenia, reprezentują zapatrywanie, że Bank Rzeszy, będzie musiał słuszne roszczenia posiadaczy banknotów uwzględnić i wartości owych banknotów restytuować.

Stanowisko swoje prawne opierają na tej słusznej, bezsprzecznej zasadzie, że Bank Rzeszy jest Spółką Akcyjną, a więc instytucją o charakterze prywatno-prawnym, upoważnioną na zasadzie ustaw do wydawania banknotów, które, jako bezprocentowe przekazy Banku na siebie samego, Bank zobowiązany jest posiadaczowi tego przekazu na jego życzenie wymienić, t. j. wypłacić równą wartość w kruszcu, na jaką banknot opiewa, gwarantując tę wypłatę, całym swym kapitałem zakładowym, funduszem rezerwowym, wszystkimi dochodami i majątkiem ruchomym i nieruchomym.

Istniejące w tej mierze pozytywne przepisy prawne, uważając banknoty za pisemne zobowiązania dłużne Banku, normują wyżej przytoczone obowiązki.

Nowe warsztaty pracy.

Ponieważ życie społeczne w Kamieniu Koszyrskim rozwijało się w stopniu zbyt powolnym, przeto tutejsza Rada Gminna i szereg osób z miejscowego społeczeństwa, podjęło inicjatywę założenia „wzorowej wsi” na wzór sławnego Liskowa w ziemi kaliskiej, oraz podjęło pracę nad rozwojem kultury, oświaty i dobrobytu w tutejszej gminie na pożytek państwa i społeczeństwa. W mieście powiatowym Kamieniu - Koszyrskim, jak i w całym powiecie nie ma zupełnie wielu kategorii rzemieślników i zakładów przemysłowych, a jeżeli jakie są, to jest ich mało, względnie reprezentują je osoby pod wielu

względami nieodpowiednie.

Mogą się tu osiedlić osoby, któreby zamierzały założyć następujące warsztaty pracy: Cukiernie, farbiarnie, kominiarze, noże i ostre narzędzia, wyrob, siodłarze i rymarze, blacharze, koszykarze, szklarnie, szczotkarze, obuwia sklady, introligatorzy, tkalnie; cegielnie, kąpielowe zakłady, garbarnie, księgarnie, mechanicy, nasion sprzedaż; sieci sprzedaż, ślusarze, stolarze; tapicerzy, mydeł sklady, piśmiennicze materiały i papeterja, lnu, konopi, wełny — kupno, dachówek wyrob.

Przywóz do Polski spadł o połowę

TAK WYNIKA Z DANYCH MIN. KOLEI

Obostrzenia celne, a następnie akcja propagandowa „Ligi Niezapominajki” — sprawiły to, że społeczeństwo polskie zaczęło się zwołna przyzwyczajając do wyrobów przemysłu krajowego.

Jak dalece zaczynamy już być samo-wystarczalnymi, świadczą dane Ministerstwa kolei — według których — w r. 1925 liczba wagonów przybywających z towarami z zagranicą wynosiła 862 dziennie, a

w roku bieżącym już tylko 422.

Przywóz zatem znalazł o przeszło 50 procent.

Naszym zdaniem, jest to dowodem nędzy społeczeństwa, które niema możliwości wprowadzenia sobie najpotrzebniejszych rzeczy.

Jako ilustracja tej tak szumnie reklamowanej „samowystarczalności” niech służy fakt, że przywóz lekarstw z zagranicy w porównaniu 1924 rokiem spadł o...połowę.

Z krajowych rynków włókienniczych

Bardzo poważne zamówienia dla Ministerstwa Spraw Wojskowych spowodowały w przemyśle białostockim znaczne ożywienie. Fabrykanci, mając terminowe zlecenia, musieli podwyższyć strefkującym robotnikom płacę, w tym samym mniej więcej stosunku co fabryki łódzkie. W ostatnim przetargu dla dostawy sukna wojskowego, który odbył się w końcu lipca br. otrzymało wielki procent (blisko 40

proc. ogólnego) zamówienia 5 małych fabryczek białostockich. Resztą t. j. 60 proc. otrzymała firma „Markus Wolf” w Bielsku, posiadająca tamże dwie fabryki, nie natomiast nie otrzymała Łódź. Z tego względu założyły fabryki łódzkie i pozostałe bielskie protest, który ma być podobno przez M. S. Wojsk. jeszcze rozpatrzony.

Ułgi celne.

Wedle rozporządzenia ministerjalnego z 33 lipca b. r. ogłoszonego w Dz. U. Nr. 74 poz. 430, możliwość korzystania z ulg celnych w wysokości 80 procent normalnego, przy przywozie maszyn i aparatów niewyrobionych w kraju, o ile stanowią część składową nowoinstalowanych kompletnych urządzeń działów zakładów przemysłowych, przedłużona została do dnia 31, grudnia b. r. włącznie.

KRONIKA

Piątek, 20 sierpnia — Bernarda.

WIDOWISKA

Casino „Za zniechęcenie kobiety”.
Luna „Na gorącym uczynku”.
Grand—Kino „Nienawidzę, a jednak kocham”.
Kino Prac. Państw. „Mitosny szal”.
Apollo „Prawdziwy mężczyzna”.
Nowości „Tancerz”.
Rezursa „Ostatni półrok”.
Miejski Kinem. Ośw. „Hr. Monte Christo”.
Dom Ludowy „Cesarzowa”.

—oOo—

Wiadomości bieżące.

Dalsza wizytacja powiatów

Dziś udaje się p. wojewoda Jaszczołt z sekretarzem p. Rosiekim na dwudniowe zwiedzenie powiatów do Łęczycy, Turka, Koła, Konina i Słupcy. Wyjazdy p. wojewody mają na celu zapoznanie się dokładnie ze stanem, w jakim znajduje się województwo łódzkie. (bip)

Zwolnienie od podatku drobnych zakładów rzemieślniczych

Stowarzyszenie kupców polskich wystąpiło do władz skarbowych o przestrzeganie przez urzędy skarbowe przepisów ustawy o państwowym podatku przemysłowym i rozporządzenia wykonawczego do tejże ustawy.

Idzie w tym wypadku o paragraf, według którego drobne zakłady rzemieślnicze, zatrudniające właściciela i jednego pracownika dorosłego, lub 2-óch młodszych do lat 17, lub starszych ponad 55 lat, wolne są od podatku obrotowego.

Wystąpienie to zostało spowodowane zgłoszeniem odpowiednich wniosków i petycji ze strony drobnego kupiectwa i drobnych rzemieślników. (bip)

Nowa instytucja oświatowa

Według informacji władz szkolnych istnieje projekt racjonalnej akcji walki z analfabetyzmem przez wprowadzenie instytucji t. zw. nauczycieli wędrownych. Akcja ta objęłaby w pierwszym rzędzie te ośrodki okręgu szkolnego łódzkiego, gdzie analfabetyzm nie może być energicznie zwalczany ze względu na stanowisko okolicznej ludności, nieprzyjazne dla poczynań oświatowych. Nauczyciele powołani przez kuratorjum do realizowania tych doniosłych zadań posiadają pełne kwalifikacje i większe zamiłowanie zawodu. Nauczyciele ci objęłaby 5-7 większych i mniejszych okolicznych miejscowości. (E)

Ważne dla studentów.

Koło Łódzian Uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, zawiadamia tych wszystkich maturzystów, którzy zamierzają na nadchodzący rok szkolny 1926-27 zapisać się na Uniwersytet Jagielloński, że na dyżurach swych udziela wszelkich informacji dotyczących tak zapisu, jak i warunków pobytu w Krakowie. Dyżury odbywają się we wtorki i piątki od godz. 5 do 8 w lokalu Związku Obrony Kresów Zachodnich, Aleje Kościuszki 53.

Amnestja podatkowa faktem dokonany

Izba skarbową otrzymała okólnik min. skarbu w sprawie amnestji wszystkich zaległych podatków do 1 stycznia 1925 r. Z amnestji tej korzystać będą tylko ci zubożali płatnicy, którzy wniosą indywidualne podania

Doniosłe reformy w łódzkim Funduszu Bezrobocia. Samorzady dla celów oszczędnościowych podejmą akcje zapomogową

W dniu wczorajszym odbyło się w starostwie posiedzenie sejmiku, na którym delegowany specjalnie przez fundusz bezrobocia kierownik biura funduszu p. Dłużniewski przedstawił konieczność podjęcia czynności pomocy dla bezrobotnych przez łódzki wydział powiatowy. W sprawie tej zarząd funduszu otrzymał pismo min. pracy, wydane w porozumieniu z min. spr. wewn. W piśmie tym wskazano na niezbędność uproszczenia całej akcji, oraz uzgodnienia działalności instytucji zastępczych, którą realizować winny nie gminy, lecz wydziały powiatowe. Okazuje się jednak, że zarząd funduszu w Ło-

dzi na kilka miesięcy przed otrzymaniem tego pisma podjął wysiłki w kierunku przekazywania tej akcji wydziałom powiatowym w całym województwie. Dzięki tej inicjatywie można było wprowadzić znaczne oszczędności i uproszczenie całej akcji w Brzezinach, Sieradzu, Łęczycy, Łasku oraz w pow. piotrkowskim i radomskim. Trudności wyłoniły się tylko w starostwie łódzkim. Obecnie po wczorajszej konferencji w starostwie dojdzie do podjęcia akcji zasiłkowej przez wydział powiatowy sejmiku łódzkiego, co pociągnie za sobą redukcje wydatków na ten cel. (E)

Dyrekcja Tramwajów w Urz. Wojewódzkim

O wyrzucenie czterech terrorystów

Stosownie do zapowiedzi w dniu wczorajszym dyrektor tramwajów miejskich inż. Werner złożył na ręce p. wicewojewody dra Ossolińskiego dowody, i fakty, stwierdzające udział w akcji terroru strajkowego 4 wydalonych pracowników. Materiał powyższy p. wicewojewoda skierował do władz policyj-

nych celem przeprowadzenia powtórnego dochodzenia, o wyniku którego jeszcze w bieżącym tygodniu powiadomi związek pracowników instytucji użyteczności publicznej, który interwenjuje w sprawie wydalenia owych 4 pracowników. (o)

Ile powinniśmy płacić lekarzowi?

A ile płacimy. Różniec powinniśmy zapisać na rachunek „strat“

Na mocy art. 21 ust. z dnia 2 grudnia 1921 roku w przedmiocie wykonywania praktyki lekarskiej urząd wojewódzki w Łodzi wydał rozporządzenie w sprawie wynagrodzenia lekarzy, lekarzy dentyistów, i felczerów za czynności i zabiegi przez nich wykonywane:

Normy wynagrodzenia za czynności lekarskie.

Za poradę w gabinecie lekarza zł. 6.; za poradę w mieszkaniu chorego we dnie od godz. 8 do 21 zł. 10.; za poradę w porze nocnej w mieszkaniu chorego zł. 24.; za konsylium zł. 25.; za wystawienie dłuższego umotywowanego świadectwa o stanie zdrowia zł. 8.; za opiekę lekarską przy porodzie normalnym za każde pół godziny 15 zł.; za zabiegi mniejsze zł. 60.; za zabiegi średnie zł. 75.; za zabiegi ciężkie zł. 100.; za operację dużą według każdorazowej umowy.

Normy wynagrodzenia za zabiegi dentyściczne.

Porada — zł. 5.; porada w domu pacjenta zł.

15.; Usunięcie zęba — 7 zł.; Usunięcie zęba z iniekcją zł. 10.; Wypełnienie zęba cementem lub amalgame-matem od 8 do 12 zł.; Leczenie zęba od 5 do 10 zł.; Plomby złote, wkładki złote i porcelanowe, dostawki kauczukowe, mosty złote według umowy.

Normy wynagrodzenia za czynności felczerskie.

Porada w mieszkaniu felczera zł. 3.; porada u pacjenta — zł. 6.; postawienie baniek suchych — zł. 3.; postawienie baniek ciężkich zł. 10.; postawienie pijawek za pierwsze 2 szt. zł. 10, każde następne po 2 zł.; usunięcie ciał obcych z przetyku pokarmowego zł. 10.; usunięcie ciał obcych z uszu, nosa — 5 zł.

Za wszystkie wyżej wyliczone zabiegi dokonane w mieszkaniu felczera, oznaczone wyżej opłaty są o połowę tańsze.

Za wszelkie inne czynności felczerskie, jak: zastrzykiwanie oraz zabiegi nie wyszczególnione w niniejszym cenniku, opłaty według umowy. (o)

Zaostrzenie sytuacji strajkowej w przemyśle pończoszniczym.

Onegdaj w inspektoracie pracy odbyła się konferencja, mająca na celu zlikwidowanie strajku w przemyśle pończoszniczym.

Na konferencji po dłuższych debatach przemysłowcy zaproponowali podwyżkę w wysokości 8 pr. dla t. zw. kotoniarzy, oraz 18 proc. — dla pozostałych kategorii robotników.

Przedstawiciele związku zawodowego, wraz z delegatami strajkujących odbyli naradę, po której

zredukowali swe żądania i zaproponowali podwyższenie płac dla kotoniarzy o 15 proc., a dla pozostałych robotników o 20 proc.

Przedstawiciele przemysłowców propozycję tę odrzucili i oświadczyli, że na dalsze ustępstwa nie pójda.

Wobec powyższego pełnomocnicy robotników cofnęli swe ulgowe warunki — konferencję przerwa-no bez rezultatu (bip).

do urzędów skarbowych w Łodzi. Przy realizowaniu amnestji poważną rolę odgrywać będą łódzkie organizacje kupieckie, gdyż urzędy skarbowe brać będą pod uwagę listy zubożalych podatników, które przed-

stawione im zostaną przez te organizacje. Odnośne listy oraz cały materiał przeprowadzonego przez urzędy dochodzenia przekazane zostaną Izbie skarbowej, która wyda ostateczną decyzję.

Gdzie należy rejestrować banknoty przedwojenne niemieckie

Obecnie w dalszym ciągu odbywa się silna agitacja o przywrócenie wartości przedwojennych niemieckich banknotów markowych.

Związek wierzycieli Reichsbanku miłośni się w Berlinie, który jest w kontakcie ze swymi przedstawicielami w państwach ościennych i rejestruje banknoty niemieckie przedwojenne, by za takowe po wygranym procesie z Reichsbankiem wypłacić posiadaczom należne im sumy.

Posiadacze marek przedwojennych niemieckich mogą się również zwracać w Łodzi do p. Orzechowskiego przy ul. Aleja Kościuszki Nr. 22, lub też do p. Farbera ul. Andrzeja Nr. 36. (U)

W Żyrardowie będą redukcje

Podczas konferencji ministerjalnych przedstawiciele dyrekcji zakładów żyrardowskich wskazywali, iż zatarg i strejk wywołany został przez robotników bezpodstawnie. Ostatnio zatarg ten utknął na marowym punkcie, a rząd wyasygnował pewne kwoty na zasiłki dla pozbawionych pracy robotników zakładów żyrardowskich. Obecnie dowiadujemy się ze źródeł miarodajnych, że na podjętych półoficjalnych pertraktacjach w sprawie zlikwidowania zatargu — zarząd zakładów przez swych reprezentantów dał do zrozumienia, że zamierza zwolnić w związku z przeprowadzeniem reorganizacji pracy 200, a nawet 300 robotników.

DALSZE REDUKCJE W TRAMWAJACH MIEJSKICH.

W dniu wczorajszym dyrekcja Kolei Elektrycznej Łódzkiej zwolniła z pracy sekretarza Związku pracowników tramwajowych Józefa Kopanę, oraz 8 członków komisji strajkowej. Są to: konduktorzy Kazimierz Cyll i Jan Kaczmarek oraz stolarz warsztatowy Apolinary Geppert. (P)

BUDOWA KANALIZACJI NA UL. ZIELONEJ.

Budowa kanałów kanalizacyjnych na odcinku przy ul. Zielonej posuwa się naprzód i obecnie dochodzi już od ul. Wólczarskiej.

W związku z temi robotami, ulica ta zostaje zamknięta dla ruchu kołowego, poczynając od Al. Kościuszki do Gdańskiej. (bip)

Kronika policyjna.

NOWY SYSTEM ODMŁODZENIA.

Helena Gajda, zamieszkała przy ul. Wojtowskiej 4, chciała odmłodzić się, by zyskać względy narzeczonego.

Ponieważ była zbyt biedną, by udać się do profesora Woronowa, dokonała operacji sama, przerabiając rok urodzenia w do wrodzie osobistym. Policja jednak nie zgodziła się na takie eksperymenty odmładzające i wytoczyła Gajdzie sprawę sądową. (bip)

SPRZEDAŻ NIEISTNIEJĄCEGO MIESZKANIA.

Anna Grodzka wyczerpawszy wszelkie sposoby zarobienia pieniędzy, postanowiła na ciągnąć naiwnych ludzi.

Znalazszy poszukującego mieszkania, sprzedała mu mieszkanie swych znajomych, pobrała zaliczkę i więcej się nie pokazała.

Wyniki konferencji woj. Jaszczółta z czynnikami rządowymi w Warszawie

W czasie konferencji, jakie p. wojewoda Jaszczółta odbył z dotyczącymi ministrami podczas ostatniego swego pobytu w Warszawie, omawiany był cały szereg spraw pierwszorzędnej doniosłości dla Województwa Łódzkiego.

Celem uzyskania źródłowych informacji w tym względzie, zwróciliśmy się do p. wojewody Jaszczółta, który przedstawicielowi naszemu oświadczył co następuje:

CENY ARTYKUŁÓW PIERWSZEJ POTRZEBY.

Na konferencjach, jakie odbyłem ostatnio w Warszawie, omawiana była m. in. bardzo ważna kwestja cen artykułów pierwszej potrzeby. W obecnym okresie przejściowym jest to istotnie sprawa pierwszorzędnej doniosłości, gdyż zależy od niej nie tylko dobrobyt poszczególnych jednostek, lecz wpływa ona decydująco na poziom płac, a w związku z tem na koszty naszej produkcji przemysłowej, w dalszej zaś konsekwencji na eksport Polski i równowagę bilansu handlowego.

To też Rząd dąży nie tylko do utrzymania tych cen na obecnym poziomie, lecz także stara się wszelkimi sposobami spowodować niżkę cen na artykuły pierwszej potrzeby.

Zdaniem czynników miarodajnych, w stosunku do obecnych koniunktur usprawiedliwione byłoby raczej obniżenie cen w związku ze spadkiem walut obcych i stabilizacją złotego. Tymczasem, pomijając bardzo znaczną niżkę cen niektórych wyrobów przemysłowych i niektórych artykułów kolonialnych, w całym szeregu innych artykułów pierwszej potrzeby daje się zauważyć tendencja zwykła, zwłaszcza co się tyczy ziemiopłodów. Rząd użyje wszelkich możliwych środków, by przeciwdziałać tym tendencjom.

SPRAWA INWESTYCJI.

Władze centralne interesują się również bardzo gorąco sprawą inwestycji w Województwie naszym. Poza budową nowego dworca towarowego na polu Widzewskim, którą to sprawę tak energicznie posunął naprzód p. wicewojewoda dr. Ossoliński, iż budowa ta rozpocznie się już w jaknajbliższym czasie, a znajdzie przy niej zajęcie około 1200 ro-

botników — astanawiano się czy nie byłoby wspaniałym, wobec tego, iż na wypadek strajku kolejek dojazdowych i wobec braku kolei dowożących produkty do Łodzi, miastu może grozić wyłączenie aby rozpocząć inwestycyjne roboty kolejowe. Konkretnie rzecz biorąc, szłoby tu o budowę tak bardzo ze wszech miar pożądaną i potrzebną arterji kolejowej Koło—Łódź.

KANAŁY I DROGI WODNE.

Omawiano nadto sprawę kanału i dróg wodnych, prowadzących przez Województwo Łódzkie, w której to kwestji Ministerstwo Robót Publicznych czyni bardzo poważne studia przedwstępne, czekując na opinie ekspertów, którzy niedawno z ramienia Ligi Narcedów badali tę sprawę na miejscu.

ROLA SEJMİKÓW POWIATOWYCH.

Bardzo poważną rolę mogą tu odegrać sejmiki powiatowe, które powinny się ze swej strony przy czynić materialnie do umożliwienia budowy dróg wodnych, jak również w kierunku moralnym powinny wywrzeć pewien wpływ na właścicieli gruntów, gdyż równoległe z budową dróg wodnych nastąpi i odwodnienie okolic, które będą służyły trasie kanału wskutek czego tereny, które dziś leżą bezużytecznie, nabiorą z czasem bardzo wysokiej wartości. W sprawie tej sejmiki otrzymały już odpowiednie polecenia.

SPRAWY PERSONALNE URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO.

Jeżeli chodzi o kwestje personalne które oczywiście również były przedmiotem dyskusji, to zaznaczyć muszę, iż ewent. redukcje, stojące w związku z zamierzoną reorganizacją władz administracyjnych, najmniej chyba dotkną Województwo Łódzkie. Wynika to stąd, iż Województwo to posiada personel najbardziej szczupły ze wszystkich Województw, jakie są w Polsce do pewnego stopnia służyć ono może jako wzór celowej, a oszczędnej organizacji personalnej władzy tego typu. Jest to objaw bardzo pomyślny, a intensywność pracy, dokonywanej przez urzędników Województwa, odbija się teraz bardzo dodatnio przy zamierzonej akcji reorganizacyjnej. (P)

Władze wyższe zajęły się porządkami w kolejowym węzle łódzkim.

Inspekcja głównej dyrekcji

Dzisiejsze stosunki panujące na kolejach w okręgu łódzkim, które znalazły swe odzwierciedlenie na łamach prasy łódzkiej, skłoniły wreszcie wyższe władze kolejowe do wglądnięcia w te sprawy.

Jak się dowiadujemy, główna dyrekcja kolei w Warszawie w osobie prezesa dyrekcji rozpoczęła lustrację narazie linii Łódź—Warszawa, w celu stwierdzenia, czy żale prasy i podróżnych są słuszne i w jakim stopniu. Prezes dyrekcji na każdej stacji, nawet najmniejszej bada dokładnie postu-

laty zamieszkałych w obrębie stacji mieszkańców, przyczem na niektórych przystankach, jak np. w Zakowicach przygotowano memorjaly, celem przedstawienia komisji lustracyjnej.

Memorjaly zawierają skargi na lokalne władze kolejowe, które ignorują potrzeby ludności, niedostarczając odpowiedniej ilości wagonów, dalej wskazują się na przedpotówne oświetlanie wagonów świecami i nielogiczny rozkład jazdy. (bip)

Komenda policji rozpocznie walkę z żebractwem.

W ostatnich dniach żebractwo w naszym mieście stało się plagą nawiedzającą mieszkańców na ulicach, bądź w mieszkaniach i sklepach, a równocześnie zwiększyła się ilość kradzieży w mieszkaniach osób, przebywających na letniskach.

Sprawa ta była ostatnio tematem obrad w wydziale opieki społecznej przy Magistracie, przy czem debatowano nad sposobami zwolnienia społeczeństwa łódzkiego od plagi żebractwa.

Okazuje się, że wydział opieki społecznej wydaje dużo pieniędzy na utrzymanie żebraków i że otrzymują oni zapomogi nie o wiele mniejsze niż bezrobotni, a mimo to uprawiają swój stary proceder. Po dłuższej dyskusji postanowiono wysłać

delegację do komendanta policji, w celu uzyskania pomocy władz przy aresztowaniu żebraków, w celu stwierdzenia, czy otrzymują oni zapomogi w wydziale i o ile tak, to żebracy ci będą zatrzymywani w zbiorni miejskiej, a sprawa przeciwnie im skierowana zostanie na drogę sądową.

Zatrzymani na żebranie, którzy dotychczas zasiłków nie otrzymują, będą do nich zakwalifikowani i oddani zostaną pod nadzór, celem stwierdzenia czy przestali już żebrac.

Jak się dowiadujemy, komendant policji p. nadkomisarz Izdoreczyk zgodził się na powyższą propozycję i w najbliższych dniach komisaryjat policji otrzymają odpowiednie zarządzenia. (bip)

Delegacja i wizyty u p. Wojewody

PRZEDSTAWICIEL WOJSKOWOŚCI.

W dniu wczorajszym p. wojewodzie Jaszczoltowi złożyli wizyty celem przedstawięcia się pp. dowódca O. K. IV. gen. Ledóchowski, kurator okręgu szkolnego Owieński, wicekonsul holenderski inż. Teepe oraz dyrektor Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem dr. Barciński.

STRAŻ OGNIOWA.

Pozatem p. wojewoda przyjął delegację straży ogniowej ochotniczej w osobach pp. prezesa Jarzębowski, wiceprezesa dyr. Wolczyńskiego i komendanta dr. Grohmana. Delegacja zaprosiła p. wojewodę do wzięcia udziału w uroczystościach jubileuszowych straży, które odbędą się dnia 4 i 5 września r. b.

ZDEMOBILIZOWANI ŻOŁNIERZE.

Nadto zgłosiła się do p. wojewody delegacja żołnierzy zdemobilizowanych w związku z memorjałem złożonym p. premierowi w sprawie zatrudnienia zdemobilizowanych bezrobotnych.

P. wojewoda oświadczył delegacji, iż, zdając sobie dokładnie sprawę z aktualności kwestji bezrobocia i z konieczności jej rozwiązania jaknajszybszego, sprawę bezrobotnych zdemobilizowanych uważa za łączną z tą kwestją ogólną i przyrzeka ze swej strony jaknajwiększe poparcie u czynników miarodajnych.

DUCHOWIENSTWO PRAWOSŁAWNE.

Wreszcie przyjął p. wojewoda Jaszczolt przedstawicieli duchowieństwa prawosławnego, którzy przedstawili swe zbyt niskie i niewystarczające uposażenie, prosząc o interwencję.

P. wojewoda przyrzekł delegacji zapoznać się z tą sprawą i w granicach możliwych postarać się o polepszenie bytu materialnego duchowieństwa prawosławnego.

Na marginesie odczytów ks. Oraczewskiego

JEZDZI I MÓWI — MÓWI I JEZDZI.

W środę i wczoraj mieliśmy okazję usłyszenia osławionego ks. Oraczewskiego. Pierwszego dnia przybyła dość nikła ilość publiczności do sali „Filharmonji”, by wysłuchać odczytu niby na temat: „Co widziamy?”.

(Prelegent w półtoragodzinnym przemówieniu dążył do zreasumowania „tego, czego nikt inny w Polsce zobaczyć nie może”, podając jednocześnie swe „proroctwa” co do najbliższej przyszłości Polski. „To, czego nikt inny w Polsce zobaczyć nie może” pole

gało na charakterystyce kilku ze swych ostatnich odczytów, rozmowie z wieśniakiem, żądającym dobrego gospodarza kraju i epokowym odkryciu, że ludność jest niezadowolona z dotychczasowych rządów.

Usłyszeliśmy też coś nieoświeconych w skutkach rządach Mussoliniego we Włoszech, w sprzeciwieństwie do anarchicznego ustroju Rosji, następnie szło „odkrycie Ameryki” t. j. partyjniactwo w rządach dotychczasowych Polski. Przeciwwstawiał im mówca przyszłe uporządkowane gospodarstwo polskie, opierające się na upadku partji politycznych i wzmocnieniu władzy wykonawczej, czego symptomy już teraz się objawiają.

Temat programu niewyczerpany (nie wspomniano o punkcie 3 programu. Jaka nie zwykłą okazję mają żydzi w Polsce? 5) Jaka stąd korzyść może odnieść? a to cośmy usłyszeli, jest starą fabułą zajęcia szewca w szewstwie a profesora w uniwersytecie. Po za tem, mówca powiedział wiele komplementów pod adresem dzisiejszego „bałagana” i rządów ludzi z pod znaku P.P.S. dla ks. Oraczewskiego bardzo przychylnych.

A. Ruprecht.

Straszny wypadek samochodowy pod Łodzią

NIEUWAGA WOZNICÓW PRZYCZYNA KATASTROFY — ŚMIERĆ DWÓCH LUDZI.

We wtorek, dnia 17 sierpnia bm. na drodze z Łodzi do Grabowa miał miejsce nieszczęśliwy wypadek, który omal nie spowodował śmierci kilkunastu osób a tylko, dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności ograniczył się na zabiciu tylko dwóch osób.

Autobus przepełniony publicznością jechał z Łodzi do Grabowa. O godz. 9 wiecz. pod Grabowem autobus spotkał trzy wozy z węglem, i chcąc wozy powyższe wyminąć

jechał lewą stroną, gdy przejeżdżał obok wozu nagle dwóch z woźniców, którzy zajęci rozmową czy też spali nie zauważyli samochodu i słysząc sygnał ostrzegawczy, zamiast na prawo skręcili na lewo i wpadli pod autobus ponosząc śmierć na miejscu. Szofer chcąc uniknąć katastrofy skręcił nagle na lewo i zawdźlęczając jedynie przytomności umysłu szofera autobus nie wpadł do rowu.

PRAWO I SĄD.

Zemsta sponiewieranej kobiety.

W dniu 1 marca 1926 w Sądzie Pokoju 5 Okr. m. Łodzi rozpoznawana była sprawa karna przeciwko Feliksowi Piotrowiczowi o sutenarstwo. W roli poszkodowanej występowała niejaka Wiktorja Borusiewicz. W chwili gdy Feliks Piotrowicki po odroczeniu sprawy wyszedł ze sali sądowej i schodził po schodach, podeszła do niego Wiktorja Borusiewicz; wyjąwszy nagłym ruchem z pod chustki buteleczkę, chlusiła z niej jakimś płynem w kierunku twarzy Piotrowicza, ostatni w porę spostrzegłszy grożące mu niebezpieczeństwo zdołał jeszcze zasłonić sobie twarz ręką, dzięki czemu buteleczka rozbiła się o pierścienek, a skutkiem tego prawie cała zawartość flaszeczki wylała się na schody, część płynu oblała lewą stronę twarzy Piotrowicza oraz jego ubranie, jak również znajdujące się w pobliżu osoby. Z rozlanego płynu zaczęły się wydzielać białe duszące opary. Sprawczyńi czynu została bezwzględnie oddana w ręce policji. Oględziny sądowo - lekarskie wykazały na twarzy szereg blizn po oparzeniu. Na podstawie powyższych oględzin biegły skonstatował, że po

szkodowany został obłany kwasem solnym lub azotowym. Stężenie płynu nie było tak znaczne, aby spowodować bliźnię znaczniejszą lecz skutek bliskości oka lewego mogło nastąpić uszkodzenie wzroku. Ekspertyza chemiczna oblanego materiału wykazała obecność kwasu solnego. Opary powstały wskutek użycia stężonego roztworu. Oskarżona do winy się nie przyznała i na swoje usprawiedliwienie przytoczyła, że uczyniła to przez zemstę ponieważ Piotrowicz przed kilku dniami ją pobił poka leczył nożem i wogóle od dłuższego czasu znęcał się nad nią. Po rozpatrzeniu całokształtu okoliczności sprawy, wysłuchaniu szeregu świadków, prokuratora Feita Sąd pod przewodnictwem wiceprezesa Witkowskiego w asystencji Sędziów Wilkowskiego i Moczulskiego uznał oskarżoną winną inkryminowanego jej przestępstwa i skazał ją na karę pozbawienia wolności przez zamknięcie w więzieniu na przeciąg 6 miesięcy, zaliczając jej na poczet kary 5 miesięcy aresztu prewencyjnego.

w skroń Antoninę Zielińska, zam. obok. Ramioną odwieziono do szpitala, a niefortunnego strzelca — do komisariatu. (bip)

Niezwykły urodzaj winogron.

Urodzaj winogron w Bułgarii zapowiada się w roku bieżącym znakomicie nie tylko ilościowo, lecz również pod względem jakości. Urodzaj jest tak dobry, że właściciele winnic znaleźli się poniekąd w bardzo kłopotliwej sytuacji, bowiem zbiory zeszłoroczne jeszcze nie zostały całkowicie sprzedane. By zapobiec ewentualnym stratom, zakładają właściciele winnic specjalne spółdzielnie, których zadaniem będzie zorganizowanie sprzedaży winogron z omińnięciem pośredników, którzy zazwyczaj jedynie sprządaż utrudniają, podnosząc zbytecznie cenę. (CEPS.)

ZE ZWIĄZKÓW I STOWARZYSZEN.

Wycieczka nad morze.

Ostatnia w tym sezonie wycieczka Ligi Morskiej i Rzecznej nad morze polskie wyrusza dziś, to jest w piątek 20 b. m. o godz. 20,25. z dworca Kaliskiego. Powrót we wtorek 24 bm.

Koszty podróży wraz z całkowitem utrzymaniem wynoszą zł. 75. dla członków zł. 70. Zapisy w Sekretarjacie Ligi, ul. Piotrkowska 92, od 6—7 wieczór.

Strzelnica w bramie

Antoni Rempicki, strzelając do celu z flory ru w bramie domu nr. 45 przy ul. Zawiszy, zranił

Prenumeratę
dz. „Rozwój”
można zamawiać w księgarni i
składzie materiałów piśmiennych
„PŁOMYK”
w Widzewie, ul. Rokicińska 93.

PORADNIK DLA KUPUJĄCYCH.

Nr. 3.

SKLEPY SPOŻYWCZE:
 Stow. Ślug Katol. Piotrkowska 103 iawa of.
 Stoliński L. Ziota 2.
 Kijańska Przejazd 70.
 Machnikowski Wójtowska 28.
 Witt Anny 22.
 Pogorzelska Hrabowska 3.
 Ruszkiewicz Karola 18.
FRYZJERZY:
 Staroński Zamenhofska 11.
ŚLUSARNIE MECHANICZNE:
 Cmielecki Anny 26.
 Sommer Gdańska 124 (oraz rep. samoch.)

HERBACIARNIE:
 Korzeniowska Wólczajska 168.
MASARNIE:
 Marks Gdańska 152.
 Bautz Zamenhofska 14.
 Derdzikowski Wólczajska 156.
 Lubelski Skierniewicka 12.
PIEKARNIE:
 Suwalski Radwańska 35.
SPRZEDAŻ RESZTEK:
 Przybylska Wólczajska 62.
ZAKŁADY BLACHARSKIE:
 Kapczyński Juljusza 23.

ZAKŁADY TAPICERSKO-DEKORACYJNE:
 Łuczak Zamenhofska 2.
KWIACIARNIE ARTYSTYCZNE:
 Salwa Narutowicza 27.
ZAKŁADY KRAWIECKIE:
 Wołowski Aleksandrowska 47.
 Pawlicki Anny 24.
 Płoszajski Wólczajska 151.
ZAKŁADY KOWALSKIE:
 Wiśniewski Radwańska 45.
 Pietrz Wólczajska 109.

Przeżywamy czasy bardzo ciężkie. Niejednemu trudno związać koniec z końcem niejedni nie wie jak związać budżet domowy. Powyżej podajemy spis firm, czysto polskich, rzemieślników, sklepów — wogóle producentów, nabywanie u których jako z pierwszego źródła oszczędzi niejednemu wielu groszy. A z tych groszy składają się złote dziesiątki i setki złotych. Połączmy sobie wzajem. Kupujmy u firm ogłoszonych powyżej a przetrzymamy i tej te ciężkie czasy. Reklama jest dźwignią rzemiosła i handlu.

Wydział Powiatowy Sejmiku Brzezińskiego ogłasza

PRZETARG

na roboty murarskie i ciesielskie przy budowie szkół publicznych przewidzianych:

1. W gm. Mroga-Dolna wsi Przeclaw budowę dwuklasowego budynku,
2. w gm. Łazów wsi Popielawy budowę trzyklasowego budynku,
3. w gm. Łazisko wsi Olszowa budowę dwuklasowego budynku szkolnego.

Bliższych informacji odnośnie warunków przetargu i rodzaju robót, które mają być wykonane udzieli Wydział Powiatowy w Brzezinach.

Termin składania ofert pisemnych do dnia 22-go sierpnia r. b. wykonania robót do 15 października r. b.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
 Starosta:
 (-) Dr. Z. GUTEK.

Szkoło okienne

ornamentowe, surowe, masowe oraz szklenie budowli; djamenty do rzeźbienia szkła polska po cenach niskich.

J. Olejniczak, Główna Nr. 14.

UWAGA: Szkła inspektowe w wielkim wyborze. 6084

Zaraz do wynajęcia

całkowicie wykończony domek z ogródkiem o 6 pokojach, 2-ck kuchniach i 2-předpokojach z wygodami i elektrycznym oświetleniem. — Kolonja Skarbowców ul. Zgierska 115.

Informacyj udziela na miejscu majster budowlany p. Jelonek, lub telefonicznie 44-64, 6100

Zwiedzajcie wszyscy

„Najtańsze źródło“

m e b l i

(od najskromniejszych do najwykwintniejszych) przeniesione z ul. Piotrkowskiej 9, na **Czarny Rynek** przy ul. Rzgowskiej 2. Ceny znacznie niższe. Najdogodniejsze warunki. Diagonalnie gwarancja. F. Nasielecki, Rzgowska 2. Tel. 45-08. 6079-

Wolne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

Automobil firm. Benz 6 osobowy 4 cylindrowy światła elektryczne na chodzie sprzedam za 2000 zł. Piotrkowska 243 Skażyski. 2372-1

Debny kredens; stół, krzesła, szafa, otomanę, tremo, bielizniarkę sprzedam tanio Sienkiewicza 59 m. 42, oficyna, II wejście pierwsze piętro. 2366-2

Jeśli do sprzedania natychmiast z całym urządzeniem piwiarnia Drewnowska № 52. 2331-1

Piurko, kredens, stół, krzesła, szafa, otomanę, łóżka sprzedam tanio Karola 10 m. 6. Zastać od 2-iej 2365-3

Dom z 1 morg. sadu i 1 morg. ziemi w Strykowie przy ul. Paderewskiego do sprzedania za 6000 zł. Wiadomość na mejscu oraz Łódź, Piotrkowska 100 II p. u Szczerbińskiego. Pośrednicy pożądan. 2371-1

Sklep spożywczy do sprzedania Przechwalana 95. 2384-3

Sprzedam domek drewniany nowo budowany 16 lok. długi, 8 lok. szeroki na Czachule za 2600 zł. z powozu wyjazdu Wiadomość Szosa do parku lotniczego № 10 u p. Benda. 2382-3

Garderobę, łóżka, szafa, krzesła, otomanę sprzedam tanio Sienkiewicza 59 oficyna drugie wejście, drugie piętro, m. 47. 2385-1

Różne:

Akuszerka Pipikowa przyjmuje zamówienia pań. Piotrkowska 132 222-1

Przyjmę z uczni na mieszkanie z całodziennym utrzymaniem Zamenhofska 38 m. 2, 2340-1

Stancja dla dwóch uczennic lub uczni do wynajęcia. ul. Andrzejka 54, I p. front m. 4. 2346-3

Jedno biuro w Łodzi,

które słońce i lodędko

prośby i skargi

do wszystkich urzędów w najrozmaitszych sprawach redaguje

Biuro Prośb i Podn

„ES - EM”

Łódź, Gdańska 28. Telefon 41-46,

Właściciel: Mauerberger, 1275

W ogłoszeniu z dnia 10 | 8 od dam dziewczynkę 5 letnia na wychowanie zeszła onyłka w adresie. Powinno być Krótka 4 a nie jak mylnie wydrukowano Montuski 4. 2355-1

Mieszkanie słoneczne 3 okna w pokój z kuchnią parter, front z elektrycznym światłem w czystym domu na spokojnej ulicy od zaraz do wynajęcia. wprost od gospodarza. Wiadomość Wawelska 19. 2347-4

Starsza inteligentna osoba przyjmie 2 uczennice na mieszkanie ul. Rokicińska № 19 m. 24 2380-2

Sklep do wynajęcia nadający się na fryzjerstwo lub zakład obuwi. Wiadomość ul. Na piórkowskiego 157. 2369-1

Zdolni wykwalifikowani: ketlar, ka, szpularka, cerowaczka i robotnik do maszyn poręczosnych systemu „Maxim” potrzebni zaraz Zgł. sę zezw. na ul. Piotrkowską № 111 m. 5 prawa oficyna I piętro od 2, 7 i pół do 9 rano. 2378-1

potrzebny ontopiec rusły do terminu do tokarza drzewnego. Zamenhofska 16. 2363-1

potrzebna paniątka na przychodnię do restauracji Zashodnia 11. 2385-2

potrzebna służąca od zaraz. Wólczajska 91 m. 16. 2388-3

Samotna kobieta przyjmie solidnego pana do wspólnego pokoju Oferty pod M. S. 2385-4

MECHANIK z długoletnią praktyką w budowie maszyn do masowych artykułów technicznych oraz narzędzi, umiejący pracować na tokarni poszukiwany, Reflektuje się tylko na pierwszorzędną silę. Oferty pod R. 50 do domu „Rozwoja”. 2387-1

Zgubione dokumenty

Szczepaniak Marjan zgubił dowód osobisty wydany w Łodzi. 2357-1

Padziszewski Michel zgubił książeczkę wojskową za № 305 wydaną w P. K. U. w Łodzi. 2381-1

Dr H. Reiterowski

wznowił przyjęcia

w lecznicy przy ul. Zachodniej 27 od 11 do 12 i w domu przy ul. Wólczajskiej 144 od 7-8 6103

Na raty!

Wszelkie towary najlepiej kupuje w firmie

„KREDYT”, Nawrot 15

(róg Sienk. I p. fr. 6072

30 proc.

niżej cen zwykłych poleca wszelkie ubiory męskie, damskie i dziecięce, jak również i na obstełnek. i racowna na miejscu

Z. Zalczman Główna 4

Owaga: Okazielem ogłoszenia bezpłatny rabat. 6082-1

CENA OGŁOSZEN: Przed tekstem 30 gr. w kaskie 30 gr. za tekstem 25 gr.; zwyczajne 7 gr., wśród drobnych 10 i nekrologi 25 gr. komunikaty 25 gr. za wiersz milimetrowy lub jego miejsce. Drobne ogłoszenia bezterminowe 5 gr. za wyraz; duże litery 50 gr.; najmniejsze ogłoszenia 50 gr. Drobne ponad 20 wyrazów — wyraz 10 gr. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej, zagr. 100 proc. Stronka przed tekstem i w kaskie podzielona na 3 łamy, za tekstem i w tekście podzielona na 5 łamów. A cydensowe i fantazyjne ogłoszenia 50 proc. drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 5-iej po 0-iej 50 proc. Za terminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje już przedtem. przyjęte ogłoszenia bez uprzedniego zawiadomienia. Rozwoj można zamawiać w Zgierzu u Eucha w Pabjanicach, u p. Zatorskiego ul. Zamkowa. Adres w poradniku 250; miejscznie — 23-1 zł